

Nicoleta Marțian

Adriana Tușa

Caiet de practică pedagogică pentru studenți

Religie/Cultul greco-catolic

Presă Universitară Clujeană

Nicoleta Marțian

Adriana Tușa

Caiet de practică pedagogică pentru studenți

Religie / Cultul greco-catolic

Nicoleta Marțian

Adriana Tușa

**Caiet de practică pedagogică
pentru studenți**

Religie / Cultul greco-catolic

Presa Universitară Clujeană

2016

Referenți științifici:

Conf. univ. dr. Sorina-Paula Bolovan

Conf. univ. dr. Sorin Marțian

ISBN 978-606-37-0105-4

© 2016 Autoarele volumului. Toate drepturile rezervate.
Reproducerea integrală sau parțială a textului, prin orice mijloace, fără acordul autoarelor, este interzisă și se pedepsește conform legii.

Universitatea Babeș-Bolyai
Presa Universitară Clujeană
Director: Codruța Săcelean
Str. Hasdeu nr. 51
400371 Cluj-Napoca, România
Tel./fax: (+40)-264-597.401
E-mail: editura@editura.ubbcluj.ro
<http://www.editura.ubbcluj.ro/>

*Teachers open the door but
you must enter by yourself!*

(proverb)

ACTIVITATEA DE PRACTICĂ PEDAGOGICĂ

1. Descrierea activității și cadrul organizatoric

Caietul de practică pedagogică este un instrument de lucru pentru studenții de la specializarea Teologie care au optat pentru Modulul Pedagogic. Practica pedagogică reprezintă o parte din formarea de bază pentru a deveni profesor în specialitatea aleasă, profesor de religie. Acest caiet a fost conceput astfel încât să acopere problematica pregătirii studenților în cadrul stagiului de practică pedagogică desfășurat în diferite ipostaze, și anume orele de asistență din cadrul practicii observative și orele de predare din cadrul practicii efective în școli, ore care se desfășoară sub îndrumarea unui cadru didactic de specialitate pregătit în acest scop și care are statutul de mentor.

2. Competențe vizate de practica pedagogică

Practica pedagogică vizează dobândirea unor abilități sau competențe specifice meseriei de dascăl. Vorbim aici atât despre competențe psihopedagogice: proiectarea, desfășurarea și evaluarea lecțiilor și activităților specifice procesului educațional, cât și despre competențe sociale exprimate în interacțiunile sociale cu destinatarii procesului didactic sau competențe de management al clasei.

Drept competențe generale menționăm:

- aplicarea pertinentă a conceptelor specifice disciplinelor pedagogice și de specialitate
- explicarea și interpretarea critică a unor idei, proiecte și procese educaționale
- proiectarea, desfășurarea și evaluarea unor activități didactice

- diagnoza și ameliorarea procesului educațional
- utilizarea unor metode și tehnici de cunoaștere
- realizarea unor conexiuni interdisciplinare și pluridisciplinare
- integrarea inteligențelor multiple în realizarea procesului educațional

Pe lângă aceste competențe, experiența practicii pedagogice a studenților vizează și formarea unor atitudini și valori generale:

- promovarea unui mediu școlar centrat pe valori și relații democratice
- manifestarea unei atitudini pozitive și responsabile față de profesia didactică
- promovarea unui sistem de valori culturale, morale, religioase și civice în concordanță cu idealul educațional
- valorificarea optimă și creativă a propriului potențial
- implicarea în dezvoltarea instituțională și în susținerea proiectelor specifice disciplinei religie
- angajarea în relații de parteneriat școală-comunitate-Biserică.

De asemenea, vorbim și despre competențe specifice activităților de practică pedagogică:

- cunoașterea specificului unităților de învățământ și a structurilor de organizare
- cunoașterea documentelor școlare specifice disciplinei religie
- operarea cu informațiile de la disciplina religie și integrarea acestora în situațiile educative specifice
- proiectarea, desfășurarea și evaluarea activităților didactice
- aplicarea unor metode și strategii didactice, precum și a unor mijloace de învățare specifice disciplinei religie

Caietul oferă studenților diverse repere teoretice concretizate, spre exemplu, în programele școlare aflate în vigoare, exemplificări de planificări anuale, semestriale sau proiecte didactice. Instrumentele de lucru prezente fac parte din documentele consacrate de literatura de specialitate și ele se recomandă a fi folosite ca atare în realizarea sarcinilor cerute de mentorul de practică.

Pentru optimizarea stagiului de practică trebuie ținut seama de câteva aspecte importante:

- corelarea documentării teoretice cu exemplele concrete oferite de asistența la ore și de exercițiile de micropredări din cadrul primului semestru de practică (semestrul de practică observativă)
- experiența mentorului de practică și a didacticianului coordonator
- autoanaliza și autoevaluarea propriei experiențe.

3. Structura practicii pedagogice

Practica pedagogică se desfășoară în școli și licee din centrul universitar și din afara acestuia. Cadrele didactice din școli care primesc studenți în practică sunt special pregătite în acest scop, având statutul de mentor. Din partea universității, practica pedagogică este coordonată de către cadrul didactic de specialitate (didactician/îndrumător de practică).

Statutul studenților practicanți este acela de participanți activi la procesul de predare-învățare, cu responsabilitățile aferente unui profesor în cadrul activităților pe care le conduc. Practica pedagogică se desfășoară în mai multe direcții și anume :

- activități instructiv-educative de observare, simulare și analiză
- activități instructiv-educative practice, de probă și finale
- activități de cunoaștere a școlii, a comisiei metodice, a organigramei școlii etc.
- activități complementare : activități extracurriculare, activități de managementul clasei și activități de observare și gestionare a elevilor cu cerințe educative speciale.

Toate aceste tipuri de activități le-am grupat generic în două categorii și anume *activități pedagogice* incluzând toate activitățile instructiv-educative și *activități complementare* incluzând celelalte activități mai sus-menționate.

PORTOFOLIUL STUDENTULUI PRACTICANT

1. Date de identificare ale studentului practicant:

1. STUDENT/A
2. SPECIALIZAREA
3. PROFESOR MENTOR
4. ȘCOALA

2. Program de desfășurare a activității de practică pedagogică

Tipul activității: asistare/predare	Clasa	Titlul lecției	Data	Observații

3. Documentele studentului

a. Activități pedagogice

Componenta pedagogică vizează toate activitățile legate de proiectare și evaluare didactică, practică observativă, predare și analiză a lecțiilor predate.

Activitatea mentorului:

- prezentarea unor lecții model, cât mai variate
- sprijinirea studenților în pregătirea lecțiilor, atât în ceea ce privește selectarea și prelucrarea didactică a conținutului științific cât și cu privire la mijloacele de învățământ ce vor fi utilizate la clasă
- programarea lecțiilor studenților, de comun acord cu aceștia
- asistarea activităților realizate de studenți
- analiza și evaluarea propriilor lecții și a lecțiilor ținute de studenți
- prezentarea documentelor solicitate profesorului (planificări calendaristice, programe școlare, planuri de lecții, programe elaborate de profesor pentru *Curriculum*-ul la decizia școlii, alte materiale curriculare care îi pot fi utile studentului în viitoarea carieră didactică)
- completarea fișei de evaluare a activității studentului.

Activitatea studentului:

- participarea la toate activitățile desfășurate în perioada de practică pedagogică
- efectuarea orelor de asistență la profesorul-mentor
- efectuarea orelor de predare (predare în tandem cu profesorul mentor, predări individuale și o predare finală)
- întocmirea unei fișe de observație pentru fiecare lecție asistată
- întocmirea unui proiect pentru fiecare dintre lecțiile predate. Fiecare proiect va fi examinat de către profesorul-mentor înainte de susținerea lecției. Studentul va fi obligat să respecte indicațiile și observațiile făcute de acesta.
- participarea activă la toate analizele lecțiilor predate și la auto-analiza propriei lecții

- completarea portofoliului de practică pedagogică cu toate documentele solicitate: fișele de asistență, planificările calendaristice, proiectele de lecție și cel puțin un proiect pentru activitățile din cadrul componentei complementare. Portofoliul de practică aparține și va rămâne studentului, dar este evaluat de către mentor și didactician.

Sunt reunite în cele ce urmează documentele necesare desfășurării acestor activități:

- fișă-sinteză de evaluare a lecției observate
- planificare anuală
- planificare calendaristică semestrială
- proiecte didactice (fiecare dintre acestea având un exemplu ce vine în întâmpinarea studentului).

FIȘĂ – SINTEZĂ DE EVALUARE A LECȚIEI OBSERVATE 1.*(va fi completată de studentul practicant)*

Școala

Clasa

Disciplina

Tema lecției

Activități urmărite	Indicatori	Observații
Proiectarea și organizarea lecției	1. Elaborarea proiectului și pregătirea condițiilor necesare desfășurării lecției	
	- documentarea științifică și metodică	
	- definirea obiectivelor/competențelor	
	- corelația dintre obiective/competențe și celelalte componente ale actului didactic	
	- organizarea clasei, aspectul estetic, igienic	
	- asigurarea mijloacelor de învățământ	
	- organizarea colectivului	
Desfășurarea lecției	2. Valențe educative	
	3. Conținut științific	
	4. Corelații intra și interdisciplinare	
	5. Caracter practic, aplicativ	
	6. Alegerea și folosirea optimă a metodelor de predare-învățare	
	7. Îmbinarea diferitelor forme de activitate	
	8. Integrarea mijloacelor de învățământ	
	9. Crearea motivației; activizarea elevilor	
	10. Formarea deprinderilor de activitate independentă	
	11. Strategii de diferențiere și individualizare	
	12. Strategii de accentuare a caracterului formativ	
	13. Densitatea lecției	
	14. Evaluarea permanent-formativă	
	Comportamentul propunătorului	15. Organizarea, îndrumarea, conducerea, controlarea activității de învățare
16. Creativitatea în conceperea și conducerea lecției		
17. Perseverența în realizarea obiectivelor		
18. Conduita în relațiile cu elevii		
19. Capacitatea stăpânirii de sine și prezența de spirit		
Autoevaluarea	20. Autoanaliza și autoaprecierea obiectivă	

FIȘĂ – SINTEZĂ DE EVALUARE A LECȚIEI OBSERVATE 2.

(va fi completată de studentul practicant)

Școala

Clasa

Disciplina

Tema lecției

Activități urmărite	Indicatori	Observații
Proiectarea și organizarea lecției	1. Elaborarea proiectului și pregătirea condițiilor necesare desfășurării lecției	
	- documentarea științifică și metodică	
	- definirea obiectivelor/competențelor	
	- corelația dintre obiective/competențe și celelalte componente ale actului didactic	
	- organizarea clasei, aspectul estetic, igienic	
	- asigurarea mijloacelor de învățământ	
	- organizarea colectivului	
Desfășurarea lecției	2. Valențe educative	
	3. Conținut științific	
	4. Corelații intra și interdisciplinare	
	5. Caracter practic, aplicativ	
	6. Alegerea și folosirea optimă a metodelor de predare-învățare	
	7. Îmbinarea diferitelor forme de activitate	
	8. Integrarea mijloacelor de învățământ	
	9. Crearea motivației; activizarea elevilor	
	10. Formarea deprinderilor de activitate independentă	
	11. Strategii de diferențiere și individualizare	
	12. Strategii de accentuare a caracterului formativ	
	13. Densitatea lecției	
	14. Evaluarea permanent-formativă	
	Comportamentul propunătorului	15. Organizarea, îndrumarea, conducerea, controlarea activității de învățare
16. Creativitatea în conceperea și conducerea lecției		
17. Perseverența în realizarea obiectivelor		
18. Conduita în relațiile cu elevii		
19. Capacitatea stăpânirii de sine și prezența de spirit		
Autoevaluarea	20. Autoanaliza și autoaprecierea obiectivă	

FIȘĂ – SINTEZĂ DE EVALUARE A LECȚIEI OBSERVATE 3.*(va fi completată de studentul practicant)*

Școala

Clasa

Disciplina

Tema lecției

Activități urmărite	Indicatori	Observații
Proiectarea și organizarea lecției	1. Elaborarea proiectului și pregătirea condițiilor necesare desfășurării lecției	
	- documentarea științifică și metodică	
	- definirea obiectivelor/competențelor	
	- corelația dintre obiective/competențe și celelalte componente ale actului didactic	
	- organizarea clasei, aspectul estetic, igienic	
	- asigurarea mijloacelor de învățământ	
	- organizarea colectivului	
Desfășurarea lecției	2. Valențe educative	
	3. Conținut științific	
	4. Corelații intra și interdisciplinare	
	5. Caracter practic, aplicativ	
	6. Alegerea și folosirea optimă a metodelor de predare-învățare	
	7. Îmbinarea diferitelor forme de activitate	
	8. Integrarea mijloacelor de învățământ	
	9. Crearea motivației; activizarea elevilor	
	10. Formarea deprinderilor de activitate independentă	
	11. Strategii de diferențiere și individualizare	
	12. Strategii de accentuare a caracterului formativ	
	13. Densitatea lecției	
	14. Evaluarea permanent-formativă	
	Comportamentul propunătorului	15. Organizarea, îndrumarea, conducerea, controlarea activității de învățare
16. Creativitatea în conceperea și conducerea lecției		
17. Perseverența în realizarea obiectivelor		
18. Conduita în relațiile cu elevii		
19. Capacitatea stăpânirii de sine și prezența de spirit		
Autoevaluarea	20. Autoanaliza și autoaprecierea obiectivă	

FIȘĂ – SINTEZĂ DE EVALUARE A LECȚIEI OBSERVATE 4.

(va fi completată de studentul practicant)

Școala

Clasa

Disciplina

Tema lecției

Activități urmărite	Indicatori	Observații
Proiectarea și organizarea lecției	1. Elaborarea proiectului și pregătirea condițiilor necesare desfășurării lecției	
	- documentarea științifică și metodică	
	- definirea obiectivelor/competențelor	
	- corelația dintre obiective/competențe și celelalte componente ale actului didactic	
	- organizarea clasei, aspectul estetic, igienic	
	- asigurarea mijloacelor de învățământ	
	- organizarea colectivului	
Desfășurarea lecției	2. Valențe educative	
	3. Conținut științific	
	4. Corelații intra și interdisciplinare	
	5. Caracter practic, aplicativ	
	6. Alegerea și folosirea optimă a metodelor de predare-învățare	
	7. Îmbinarea diferitelor forme de activitate	
	8. Integrarea mijloacelor de învățământ	
	9. Crearea motivației; activizarea elevilor	
	10. Formarea deprinderilor de activitate independentă	
	11. Strategii de diferențiere și individualizare	
	12. Strategii de accentuare a caracterului formativ	
	13. Densitatea lecției	
	14. Evaluarea permanent-formativă	
	Comportamentul propunătorului	15. Organizarea, îndrumarea, conducerea, controlarea activității de învățare
16. Creativitatea în conceperea și conducerea lecției		
17. Perseverența în realizarea obiectivelor		
18. Conduita în relațiile cu elevii		
19. Capacitatea stăpânirii de sine și prezența de spirit		
Autoevaluarea	20. Autoanaliza și autoaprecierea obiectivă	

FIȘĂ – SINTEZĂ DE EVALUARE A LECȚIEI OBSERVATE 5.*(va fi completată de studentul practicant)*

Școala

Clasa

Disciplina

Tema lecției

Activități urmărite	Indicatori	Observații
Proiectarea și organizarea lecției	1. Elaborarea proiectului și pregătirea condițiilor necesare desfășurării lecției	
	- documentarea științifică și metodică	
	- definirea obiectivelor/competențelor	
	- corelația dintre obiective/competențe și celelalte componente ale actului didactic	
	- organizarea clasei, aspectul estetic, igienic	
	- asigurarea mijloacelor de învățământ	
	- organizarea colectivului	
Desfășurarea lecției	2. Valențe educative	
	3. Conținut științific	
	4. Corelații intra și interdisciplinare	
	5. Caracter practic, aplicativ	
	6. Alegerea și folosirea optimă a metodelor de predare-învățare	
	7. Îmbinarea diferitelor forme de activitate	
	8. Integrarea mijloacelor de învățământ	
	9. Crearea motivației; activizarea elevilor	
	10. Formarea deprinderilor de activitate independentă	
	11. Strategii de diferențiere și individualizare	
	12. Strategii de accentuare a caracterului formativ	
	13. Densitatea lecției	
	14. Evaluarea permanent-formativă	
	Comportamentul propunătorului	15. Organizarea, îndrumarea, conducerea, controlarea activității de învățare
16. Creativitatea în conceperea și conducerea lecției		
17. Perseverența în realizarea obiectivelor		
18. Conduita în relațiile cu elevii		
19. Capacitatea stăpânirii de sine și prezența de spirit		
Autoevaluarea	20. Autoanaliza și autoaprecierea obiectivă	

Planificare anuală

Pentru un an școlar având 34 de săptămâni, ora de religie fiind prevăzută cu o oră/săptămână, vom avea 34 ore de religie. La ciclul primar, trebuie ținut seama că primul semestru are cu o oră mai puțin din cauza săptămânii de vacanță de care beneficiază acest ciclu de școlarizare. Astfel, dacă cele două semestre sunt identice, 17 săptămâni semestrul I și 17 săptămâni semestrul II, putem avea următorul exemplu de planificare anuală:

Planificare anuală

Clasa.....

Total ore: 34

Semestrul I: 17 ore

Semestrul II: 17 ore

Activități	Sem. I	Sem. II	Total
Predare-învățare	11	12	23
Recapitulare	2	2	4
Evaluare	2	1	3
Ore la dispoziția profesorului	2	2	4
Total	17	17	34

Planificare anuală

(va fi completată de studentul practicant)

Clasa.....

Total ore

Semestrul I

Semestrul II

Activități	Sem. I	Sem. II	Total
Predare-învățare			
Recapitulare			
Evaluare			
Ore la dispoziția profesorului			
Total			

Planificare anuală

(va fi completată de studentul practicant)

Clasa.....

Total ore

Semestrul I

Semestrul II

Activități	Sem. I	Sem. II	Total
Predare-învățare			
Recapitulare			
Evaluare			
Ore la dispoziția profesorului			
Total			

Planificare anuală

(va fi completată de studentul practicant)

Clasa.....

Total ore

Semestrul I

Semestrul II

Activități	Sem. I	Sem. II	Total
Predare-învățare			
Recapitulare			
Evaluare			
Ore la dispoziția profesorului			
Total			

Planificare anuală

(va fi completată de studentul practicant)

Clasa.....

Total ore

Semestrul I

Semestrul II

Activități	Sem. I	Sem. II	Total
Predare-învățare			
Recapitulare			
Evaluare			
Ore la dispoziția profesorului			
Total			

Planificare calendaristică semestrială

Elaborarea planificării calendaristice semestriale parcurge următoarele etape:

- Citirea atentă a programei
- Stabilirea succesiunii de parcurgere a conținuturilor
- Corelarea fiecărui conținut în parte cu obiectivele de referință vizate/competențele propuse de programa școlară
- Verificarea concordanței dintre traseul educațional propus de către cadrul didactic și oferta de resurse didactice de care poate dispune (manuale, ghiduri etc.)
- Alocarea timpului considerat necesar pentru fiecare conținut, în concordanță cu obiectivele de referință vizate.

Propunem în cele ce urmează un exemplu de planificare calendaristică semestrială pentru clasa pregătitoare. Pentru ergonomia tabelului, în coloana *Competențe specifice* au fost trecute notificările aflate în programa școlară în vigoare, programă ce se regăsește de altfel la finalul caietului de practică, în secțiunea *Documente auxiliare*.

Disciplina: Religie Greco-Catolică**Grupa Pregătitoare****Nr. ore/săpt.: 1 oră****Nr. Săptămâni: 34**

PLANIFICARE CALENDARISTICĂ SEMESTRIALĂ
ANUL ȘCOLAR 2016-2017

Întocmită conform Programei Școlare aprobată prin O.M. nr.3418/19.03.2013

Unitate de învățare	Competențe specifice	Conținuturi	Nr.ore	Săptămâna	Observații
SEMESTRUL I					
DESCOPE- RIREA LUI DUMNEZEU, CREATOR ȘI TATĂ		Cunoașterea reciprocă	1	S1	
	1.1.,1.2.	Lecție introductivă	1	S2	Predare- învățare
	1.1.,2.1.,3.1.	Noi vrem să-L cunoaștem pe D-zeu	1	S3	Evaluare continuă
	1.1.,1.2.	Dumnezeu este la originea tuturor lucrurilor	1	S4	
	1.1.,2.2., 1.2.	Dumnezeu ne-a creat	1	S5	
	1.1.,1.2.,2.2.	Dumnezeu ne iubește	1	S6	
	1.1.,1.2.,1.3.	Dumnezeu este prezent în fiecare dintre noi	1	S7	Auto- evaluare
VACANȚĂ CICLUL PRIMAR 31.10 - 04 11.2016					
ISUS CRISTOS, FIUL LUI DUMNEZEU Nașterea și copilăria lui Isus	1.1.,1.2.,2.1.	Dumnezeu ne dă viața din viața Sa	1	S8	
	1.1.,3.1.,3.2.	Dumnezeu Îl trimite pe Fiul Său	1	S9	
	1.1.,1.2.,3.1. 3.2.	Așteptăm venirea lui Isus, Fiul lui Dumnezeu	1	S10	
	1.1.,1.2.,3.1. 3.2.	Isus se naște. Crăciunul	1	S11	
	1.1.,1.2.,3.1. 3.2.	Ne bucurăm împreună cu Cerul și Pământul de venirea lui Isus	2	S12-S13	
	1.1.,1.2.,3.1. 3.2.	Darurile Magilor	1	S14	

VACANȚĂ DE IARNĂ 24.12.2016 - 08.01.2017					
	1.1.,1.2.,1.3. 2.1.	Viața lui Isus în Nazaret	1	S15	
Viața publică a lui Isus	1.1.,1.2.,1.3. 2.1.	Isus Mântuitorul nostru	1	S16	
	1.1.,1.2.,1.3. 2.1.,2.2.	Isus îi cheamă pe Apostoli	1	S17	
	1.1.,1.2.,1.3. 2.1.,2.2.	Isus îi primește pe copii	1	S18	
SEMESTRUL II					
	1.1.,1.2.,1.3. 2.1.,2.2.,3.1.	Isus face minuni	3	S1-S3	
	1.1.,1.2.,1.3. 2.1.,2.2.	Rugăciunea lui Isus	1	S4	
Patima și moartea lui Isus	1.2.,1.3.,2.1., 3.1.,3.2.	Sărbătoarea Floriilor	1	S5	
	1.2.,1.3.,2.1., 3.1.,3.2.	Cina cea de Taină	1	S6	
	1.2.,1.3.,2.1., 3.1.,3.2.	Patima și moartea lui Isus	1	S7	
Învierea lui Isus	3.1.,3.2.,1.3.	Învierea lui Isus	1	S8	Predare- Învățare
	3.1.,3.2.,1.3.	Isus se arată ucenicilor	1	S9	
VACANȚĂ DE PRIMĂVARĂ 19.04. – 30.04.2017					
SPIRITUL SFÂNT	3.1.,3.2.,1.3.	Isus se înalță la Tatăl	1	S10	Evaluare continuă
	3.1.,3.2.,1.3.	Isus Îl trimite pe Spiritul Sfânt și în inimile noastre	1	S11	
MARIA, MAICA DOMNULUI ȘI A NOASTRĂ	3.1.,3.2.,1.3. 2.1.,2.2.	Maria, Mama lui Isus	1	S12	
	3.1.,3.2.,1.3. 2.1.,2.2.	Maria, Mama noastră din Cer	1	S13	
	3.1.,3.2.,1.3. 2.1.,2.2.	Maria Regina Cerului și a Pământului	1	S14	
RECAPITU- LARE FINALĂ	1.1.,1.3.,2.1., 2.2.,3.2.	Recapitulare+ Evaluare finală	1	S15	Evaluare finală
		Oră la dispoziția profesorului	1	S16	

Disciplina: Religie Greco Catolică

Clasa:

Profesor:

Nr. ore/săpt.: 1 oră

Nr. Săptămâni:

PLANIFICARE CALENDARISTICĂ SEMESTRIALĂ 1.

(va fi completată de studentul practicant)

ANUL ȘCOLAR

Unitate de învățare	Competențe specifice	Conținuturi	Nr. ore	Săptămâna	Observații
SEMESTRUL I					
VACANȚĂ CICLUL PRIMAR					
VACANȚĂ DE IARNĂ					

SEMESTRUL II					
VACANȚA DE PRIMĂVARĂ					

Disciplina: Religie Greco Catolică

Clasa:

Profesor:

Nr. ore/săpt.: 1 oră

Nr. Săptămâni:

PLANIFICARE CALENDARISTICĂ SEMESTRIALĂ 2.

(va fi completată de studentul practicant)

ANUL ȘCOLAR

Unitate de învățare	Competențe specifice	Conținuturi	Nr. ore	Săptămâna	Observații
SEMESTRUL I					
VACANȚĂ CICLUL PRIMAR					
VACANȚĂ DE IARNĂ					

SEMESTRUL II					
VACANȚA DE PRIMĂVARĂ					

Disciplina: Religie Greco Catolică

Clasa:

Profesor:

Nr. ore/săpt.: 1 oră

Nr. Săptămâni:

PLANIFICARE CALENDARISTICĂ SEMESTRIALĂ 3.

(va fi completată de studentul practicant)

ANUL ȘCOLAR

Unitate de învățare	Competențe specifice	Conținuturi	Nr. ore	Săptămâna	Observații
SEMESTRUL I					
VACANȚĂ CICLUL PRIMAR					
VACANȚĂ DE IARNĂ					

SEMESTRUL II					
VACANȚA DE PRIMĂVARĂ					

Proiecte didactice

Exemplificăm întocmirea unui proiect didactic pentru o lecție mixtă, clasa a V-a.

Profesor:

Data:

Disciplina: Religie Greco-Catolică

Clasa: a V a

Subiectul: Parabola „Fiul Risipitor” (Lc. 15, 11-32) Continuare la Sacram. Pocăinței

Tipul lecției: Mixtă.

Durata: 50’

Competențe: să lectureze textul din Sfânta Scriptură; să formuleze ideile principale; să recunoască în personajele parabolei persoanele pe care le reprezintă; să interpreteze rolurile repartizate; să lectureze după cerințe fișa de lucru; să deducă despre ce sacrament este vorba în pildă și să-l definească; să completeze fișele primite; să exemplifice (împărtășească) experiențe trăite de ei înainte sau după spovadă.

Strategii didactice:

- a. *Metode și procedee:* explicația, lectura, conversația euristică, parabola, problematizarea, exercițiul didactic, observarea dirijată, jocul de rol.
- b. *Mijloace de învățare:* Biblia, imagini cu parabola, carte de povestiri, casetă audio, casetofon, fișe de lucru, planșă
- c. *Forme de organizare:* frontală, individuală, de grup

Resurse: Programa școlară pentru disciplina religie, clasa a V-a, Planificarea calendaristică orientativă, Biblia, carte de povestiri, carte de cântece.

CONȚINUTUL, STRUCTURA ȘI DESFĂȘURAREA LECȚIEI

Etapele lecției	Durata	Conținutul	Metode și Mijloace
1. Moment organizatoric	1-2'	<ul style="list-style-type: none"> - Salutul - Rugăciunea - Notarea absenților - Pregătirea pentru începerea lecției 	-observare dirijată
2.Verificarea cunoștințelor	10'	<ul style="list-style-type: none"> - Se vor verifica temele de casă. 2-3 elevi vor citi tema.Se vor face observațiile și aprecierile necesare - Se vor verifica apoi cunoștințele din lecția anterioară"Sacramentul Pocăinței" sub formă de întrebări: - Ce este un Sacrament? - Ce este Pocăința? - Cine și când a întemeiat Pocăința? - Cine poate primi acest Sacrament? - Care sunt condițiile pe care trebuie să le îndeplinim pentru a primi Sacramntul Pocăinței etc. 	<ul style="list-style-type: none"> - observare dirijată - lectură - explicația - conversație catehetică - exercițiu didactic - conversație euristică
3.Pregătirea pt. receptarea noilor cunoștințe	1-2'	-Ce înseamnă Căința și cum trebuie să fie ea pentru a primi iertarea (părerea de rău, sinceră)	- conversație euristică
4. Anunțarea Temei	1'	<ul style="list-style-type: none"> - Anunțarea temei: Astăzi vom vorbi despre Parabola „Fiului Risipitor” - Se scrie titlul pe tablă 	
5. Transmiterea cunoștințelor	20'	<ul style="list-style-type: none"> - Se va citi textul din Biblie pe roluri: un elev va fi Tatăl, unul fiul cel mare și unul fiul cel mic iar altul povestitorul - Se va arăta planșa cu Fiul Risipitor - Se vor formula ideile principale și se vor scrie pe tablă - Elevii sunt împărțiți în trei grupe; fiecare grupă va primi câte o fișă A1, pe care o vor completa împreună.Prima grupă va completa pentru fiul cel mare, a doua pentru Tatăl, iar a treia pentru fiul cel mic (5min) - Câte un reprezentant din fiecare grupă va citi ceea ce s-a scris - Apoi se va da o a doua fișă, A2, Din nou câte un reprezentant din fiecare grupă va citi cu intonație fișa respectivă. (3min) - Elevii vor fi întrebați ce au simțit când au interpretat fișa a doua - Se va citi povestirea pregătită pentru această lecție - Se va face comparație cu pilda Fiului Risipitor - Cine vrea va împărtăși o experiență 	<ul style="list-style-type: none"> - Biblia - lectura, parabola - jocul de rol - imagine cu Parabola -conversație catehetică - conversație euristică - fișa de lucru - problematizare - exercițiu didactic - lectura - fișa de lucru - joc de rol - explicația - cartea depovești - lectura - conversație euristică - povestire

Etapele lecției	Durata	Conținutul	Metode și Mijloace
6. Fixarea și sistematizarea cunoștințelor	8-10'	-Se va pune un CD cu Parabola Fiului Risipitor -În timp ce ascultă elevii sunt atenți și la textul cântecului pentru ca la sfârșit să poată să formuleze într-o frază mesajul	- CD - audiție muzicală - explicație
7. Tema de casă	3-5'	Se va anunța și explica tema de casă: -Completați fișa pe care o primiți, A3 , -Cu prima ocazie, încercați să faceți o spovadă bună	- fișa de lucru - explicația - sugestie
8. Rugăciunea finală Salutul	2'	-Se va cânta cântecul „Tată am păcătuit” [38.pag.145] -Salutul profesorului	- Rugăciunea finală sub formă de cântec

Fișe de lucru utilizate în elaborarea proiectului și povestirea lecturată

Un preot cerșetor care abandonase preoția l-a spovedit pe Ioan Paul al II lea

„Pe postul de televiziune al Maicii Angelica din Statele Unite (EWTN), s-a relatat un episod inedit din viața lui Ioan Paul al II lea.

Un preot nord-american ce făcea parte din arhidieceza de New York se ruga într-una din parohiile de la Roma când, la intrare, s-a întâlnit cu un cerșetor. După ce l-a analizat un moment, și-a dat seama că-l cunoștea pe acel om. Era un coleg al său de seminar care fusese hirotonisit în aceeași zi cu el și care acum cerșea pe străzi.

După ce s-a prezentat și s-au salutat, preotul a ascultat de pe buzele cerșetorului cum acesta își pierduse credința și vocația și a rămas profund mișcat. A doua zi, preotul sosit de la New York avea posibilitate să asiste la slujba privată ținută de Papa, pe care îl putea saluta, așa cum se obișnuiește, la sfârșitul celebrării. Venindu-i rândul, acesta a simțit impulsul să îngenuncheze în fața Sfântului Părinte și să-i ceară să se roage pentru vechiul său coleg de seminar, descriindu-i Papei, pe scurt, situația.

A doua zi, a primit o invitație de la Vatican pentru a lua cina cu Pontiful, solicitându-i-se să-l ia cu el și pe cerșetorul de la parohie. Preotul s-a întors la parohie și a vorbit cu prietenul său despre dorința Papei. O dată convins, l-a adus în camera unde stătea el și i-a oferit haine și mâncare.

După cină, Pontiful i-a cerut preotului să îi lase singuri și l-a rugat pe cerșetor să-l spovedească. Impresionat, bărbatul, i-a zis că nu mai era preot, însă Papa i-a răspuns:

„O dată ce ai fost hirotonisit preot, rămâi preot, pentru totdeauna.”

„Însă nu mai am atribuțiile unui preot”, a insistat cerșetorul, primind următorul răspuns: „Eu sunt Episcopul Romei și pot avea grijă de asta.”

Bărbatul a ascultat spovada Sfântului Părinte, și i-a cerut ca și el, la rândul său, să-l asculte confesiunea, după care a plâns cu amărăciune. La sfârșit, Ioan Paul al II lea l-a întrebat la ce parohie cerșise și l-a făcut asistent al parohiei de acolo, responsabil de cerșetorii din acea zonă. (Scott Hahn, New York, Publicat în „La Razon”, miercuri, 9.05. 2001 [21.pag.55-56]).

FIȘĂ DE LUCRU A3

PILDA FIULUI RISIPITOR

Răspundeți la următoarele întrebări

1. Care sunt personajele pildei?

.....
.....

2. Pe cine reprezintă aceste personaje?

.....
.....
.....

3. Care este mesajul acestei pilde? (Ce-mi transmite ea mie?)

.....
.....
.....

4. Ce m-a impresionat în această pildă? De ce?

.....
.....
.....

5. Care este legătura dintre această pildă și viața mea?

.....
.....
.....

Limbaj și sentiment A2

Citește propoziția și exprimă sonor sentimentul din dreapta:

„Nu te-aș fi crezut în stare de așa ceva”

A FI SURPRINS

„Nu te-aș fi crezut în stare de așa ceva”

ADMIRAȚIE

„Nu te-aș fi crezut în stare de așa ceva”

REPROȘ

„Nu te-aș fi crezut în stare de așa ceva”

DEZAMĂGIRE

„Nu te-aș fi crezut în stare de așa ceva”

MÂNIE

„Nu te-aș fi crezut în stare de așa ceva”

NESIGURANȚĂ

„Nu te-aș fi crezut în stare de așa ceva”

BUCURIE

Dreptunghiurile sentimentelor A1

Parabola Fiul Risipitor

Alege trei dintre sentimentele care crezi că pot caracteriza personajele Parabolei și argumentează alegerea făcută prin câte o propoziție pentru fiecare.

Fiul cel mare	Tatăl	Fiul cel mic
Lăudăros	Înflăcărat	Copleșit
Sigur pe sine	Bucuros	Nesigur
Recunoscător	Emoționat	Agresiv
FuriOS	Supărat	Hotărât
Indignat	Nerăbdător	Supărat
Bucuros	Iubitor	Plin de regrete
Generos	Trist	Recunoscător

PROIECT DIDACTIC 1.

(urmează să fie completat de studentul practicant)

Profesor:

Data:

Disciplina: Religie Greco-Catolică

Clasa:

Subiectul:

Tipul lecției:

Durata: 50'

Competențe:

Strategii didactice:

a. Metode și procedee

b. Mijloace de învățare:

c. Forme de organizare:

Resurse:

CONȚINUTUL, STRUCTURA ȘI DESFĂȘURAREA LECȚIEI

Etapele lecției	Durata	Conținutul	Metode și Mijloace
1. Moment organizatoric			
2. Verificarea cunoștințelor			

Etapale lecției	Durata	Conținutul	Metode și Mijloace
3. Pregătirea pentru receptarea noilor cunoștințe/ Pregătirea apercetivă			
4. Anunțarea temei			
5. Transmiterea cunoștințelor			

Etaple lecției	Durata	Conținutul	Metode și Mijloace
6. Fixarea și sistematizarea cunoștințelor			
7. Tema de casă			
8. Rugăciunea finală Salutul			

PROIECT DIDACTIC 2.

(urmează să fie completat de studentul practicant)

Profesor:

Data:

Disciplina: Religie Greco-Catolică

Clasa:

Subiectul:

Tipul lecției:

Durata: 50'

Competențe:

Strategii didactice:

a. Metode și procedee

b. Mijloace de învățare:

c. Forme de organizare:

Resurse:

CONȚINUTUL, STRUCTURA ȘI DESFĂȘURAREA LECȚIEI

Etapele lecției	Durata	Conținutul	Metode și Mijloace
1. Moment organizatoric			
2. Verificarea cunoștințelor			

Etapele lecției	Durata	Conținutul	Metode și Mijloace
3. Pregătirea pentru receptarea noilor cunoștințe/ Pregătirea apercetivă			
4. Anunțarea temei			
5. Transmiterea cunoștințelor			

Etapale lecției	Durata	Conținutul	Metode și Mijloace
6. Fixarea și sistematizarea cunoștințelor			
7. Tema de casă			
8. Rugăciunea finală Salutul			

PROIECT DIDACTIC 3.

(urmează să fie completat de studentul practicant)

Profesor:

Data:

Disciplina: Religie Greco-Catolică

Clasa:

Subiectul:

Tipul lecției:

Durata: 50'

Competențe:

Strategii didactice:

a. Metode și procedee

b. Mijloace de învățare:

c. Forme de organizare:

Resurse:

CONȚINUTUL, STRUCTURA ȘI DESFĂȘURAREA LECȚIEI

Etapele lecției	Durata	Conținutul	Metode și Mijloace
1. Moment organizatoric			
2. Verificarea cunoștințelor			

Etapale lecției	Durata	Conținutul	Metode și Mijloace
3. Pregătirea pentru receptarea noilor cunoștințe/ Pregătirea apercptivă			
4. Anunțarea temei			
5. Transmiterea cunoștințelor			

Etapele lecției	Durata	Conținutul	Metode și Mijloace
6. Fixarea și sistematizarea cunoștințelor			
7. Tema de casă			
8. Rugăciunea finală Salutul			

PROIECT DIDACTIC 4.

(urmează să fie completat de studentul practicant)

Profesor:

Data:

Disciplina: Religie Greco-Catolică

Clasa:

Subiectul:

Tipul lecției:

Durata: 50'

Competențe:

Strategii didactice:

a. Metode și procedee

b. Mijloace de învățare:

c. Forme de organizare:

Resurse:

CONȚINUTUL, STRUCTURA ȘI DESFĂȘURAREA LECȚIEI

Etapele lecției	Durata	Conținutul	Metode și Mijloace
1. Moment organizatoric			
2. Verificarea cunoștințelor			

Etapele lecției	Durata	Conținutul	Metode și Mijloace
3. Pregătirea pentru receptarea noilor cunoștințe/ Pregătirea apercetivă			
4. Anunțarea temei			
5. Transmiterea cunoștințelor			

Etapale lecției	Durata	Conținutul	Metode și Mijloace
6. Fixarea și sistematizarea cunoștințelor			
7. Tema de casă			
8. Rugăciunea finală Salutul			

PROIECT DIDACTIC 5.

(urmează să fie completat de studentul practicant)

Profesor:

Data:

Disciplina: Religie Greco-Catolică

Clasa:

Subiectul:

Tipul lecției:

Durata: 50'

Competențe:

Strategii didactice:

a. Metode și procedee

b. Mijloace de învățare:

c. Forme de organizare:

Resurse:

CONȚINUTUL, STRUCTURA ȘI DESFĂȘURAREA LECȚIEI

Etapele lecției	Durata	Conținutul	Metode și Mijloace
1. Moment organizatoric			
2. Verificarea cunoștințelor			

Etapale lecției	Durata	Conținutul	Metode și Mijloace
3. Pregătirea pentru receptarea noilor cunoștințe/ Pregătirea apercptivă			
4. Anunțarea temei			
5. Transmiterea cunoștințelor			

Etapele lecției	Durata	Conținutul	Metode și Mijloace
6. Fixarea și sistematizarea cunoștințelor			
7. Tema de casă			
8. Rugăciunea finală Salutul			

b. Activități complementare

Această parte a practicii pedagogice vizează familiarizarea studentului cu tot ceea ce înseamnă meseria de dascăl. Ne referim aici la mai multe tipuri de activități la care studentul poate participa și anume :

Managementul activității școlare

- cunoașterea structurii, organizării și mecanismului funcționării școlii în care studentul își desfășoară practica pedagogică
- studierea documentelor școlare privind activitatea desfășurată în școala respectivă
- familiarizarea studenților cu unele activități manageriale specifice. Comisie metodică, responsabil de arie curriculară, director etc.

Management didactic

- integrarea studentului în activități extracurriculare
- participarea acestuia la activități complementare lecției
- asistarea și participarea la analiza unei ore de dirigenție
- asistarea și participarea la organizarea și desfășurarea unei ședințe cu părinții
- inițierea studenților în activitățile redacționale ale școlii
- familiarizarea studenților cu parteneriatele școală-familie-comunitate-Biserică

Activitate de consiliere și orientare; consiliere a elevilor cu cerințe educative speciale

- analiza programei analitice de consiliere și orientare
- studiu de caz pe o planificare semestrială a orelor de dirigenție
- alcătuirea unor fișe psihopedagogice ale elevului
- cunoașterea specificului activității educative realizată cu această categorie de elevi.

Activități complementare

*(urmează să fie completat de studentul practicant,
în funcție de activitățile complementare pe care le va desfășura)*

Activități complementare

*(urmează să fie completat de studentul practicant,
în funcție de activitățile complementare pe care le va desfășura)*

c. Evaluarea studentului practicant / Analiza lecției observate

Lecția 1

Aspecte pozitive în predare

Aspecte ce trebuie îmbunătățite

Sugestii pentru ameliorarea activității didactice ulterioare

Nota acordată

Lecția 2

Aspecte pozitive în predare

Aspecte ce trebuie îmbunătățite

Sugestii pentru ameliorarea activității didactice ulterioare

Nota acordată

Lecția 3

Aspecte pozitive în predare

Aspecte ce trebuie îmbunătățite

Sugestii pentru ameliorarea activității didactice ulterioare

Nota acordată

Lecția 4

Aspecte pozitive în predare

Aspecte ce trebuie îmbunătățite

Sugestii pentru ameliorarea activității didactice ulterioare

Nota acordată

Lecția 5

Aspecte pozitive în predare

Aspecte ce trebuie îmbunătățite

Sugestii pentru ameliorarea activității didactice ulterioare

Nota acordată

Lecția 6

Aspecte pozitive în predare

Aspecte ce trebuie îmbunătățite

Sugestii pentru ameliorarea activității didactice ulterioare

Nota acordată

d. Raport final de evaluare a practicii pedagogice

Acest raport final este întocmit de profesorul-mentor și trebuie să dea o imagine exactă a competenței didactice a studentului practicant, precum și sugestii de ameliorare a activității didactice, acolo unde acestea se impun.

Raport final /Disciplina Religie

Nota finală acordată pentru activitatea de practică pedagogică desfășurată.....

Semnătura profesorului mentor.....

Domnilor profesori, nu uitați!

(Material pentru uz intern redactat de Inspectoratul Școlar Județean Cluj, 1998)

DA	NU
Pregătiți-vă minuțios și temeinic, pentru a vă impune profesional, științific, pentru a nu risca să fiți puși în dificultate de vreun elev.	Nu intrați în clasă bazându-vă pe improvizații de moment. Nu etalați toate cunoștințele dumneavoastră. Riscați: - supraîncărcarea elevilor - neînțelegerea unor aspecte, neîncadrarea în timp
Preocupați-vă pentru o ținută vestimentară decentă, pe cât posibil elegantă.	Nu vă îmbrăcați neglijent, dar nici nu etalați toalete extravagante.
Când predăți: - faceți legătura cu lecția precedentă; - scrieți titlul pe tablă, subliniați-l și nu-l ștergeți până la sfârșitul orei; - expuneți planul lecției integral la început sau, dacă îl construiți pe parcurs, notați-l din mers pe tablă.	Nu aruncați la întâmplare pe tablă « un fel de titlu » și câteva idei disperate.
Verbalizați tot ce scrieți.	Nu scrieți nimic pe tablă fără a exprima și cu voce tare. Încercați să nu acoperiți tabla cu corpul dumneavoastră, în timp ce scrieți.
Când explicați, stați în picioare în fața clasei ori lângă tablă, deplasându-vă numai prin fața șirurilor de banci.	Nu vă plimbați printre șirurile de banci când expuneți lecția, pentru că: - introduceți timpi morți cu drumul spre tablă; - obligați elevii să se întoarcă, și să vă urmărească cu privirea.
Angajați TOATA clasa în dialog cu Dvs. Numiți și elevi care nu se anunță.	Nu lucrați exclusiv cu elevii buni.
Când puneți întrebări: - formulați-le clar, fără echivocuri; - adresați o singură întrebare într-un enunț; - adresați întrebarea pentru întreaga clasă și eventual apoi numiți elevul care să răspundă; - dați dreptul elevului să tacă dacă nu cunoaște răspunsul sau să declare că nu știe.	Nu numiți întâi elevul și apoi să-i adresați întrebarea. Clasa nu va mai participa.
Primiți cu receptivitate întrebările elevilor, încurajați-i și educați-le capacitatea de a pune întrebări, de a formula probleme.	Nu-i sancționați pe elevi pentru eventualele lacune pe care le trădează întrebările lor.
Dați elevilor dreptul de a gândi altfel decât dumneavoastră.	Nu etichetați neapărat ca fiind "greșit" un răspuns care este diferit de cel dat de dvs. Nu pretindeți exact aceeași formulare, aceleași cuvinte folosite de dvs.

DA	NU
Când dați de lucru elevilor (metode active), după o perioadă de muncă în liniște, plimbați-vă OBLIGATORIU printre banci, pentru a-i supraveghea sau ajuta.	Nu vă găsiți o altă ocupație în timp ce elevii lucrează.
Conduceți clasa cu o siguranță calmă, cu fermitate, fără aroganță, ironii și aluzii umilitoare.	Nu încercați să câștigați simpatia elevilor prin bufonerii, dar nici nu deveniți distanți, inaccesibili, duri.
Instituiți o disciplină democratică prin propria dvs. disciplină și prin disciplina muncii.	Nu uitați că sunteți un MODEL pentru elevi.
Îngăduiți o anumită marjă de libertate, copiii au nevoie de mișcare.	Nu instaurați un climat de teroare și disciplină, în sensul încremenirii cu mâinile la spate. Riscați ca elevul să răspundă prin apărare și evadare sau prin contraatac verbal sau atitudinal.
Întrețineți o atmosferă tonică, presărați ora cu 2-3 glume (nu ironiile) sau acceptați-le pe cele ale elevilor. Râsul destinde, nu relaxează.	Nu interziceți atitudinea relaxată de lucru. Când elevii lucrează în grupe nu le interziceți murmurul sau micile deplasări.
Respectați elevii și tratați-i ca pe oamenii maturi. Respectați-le problemele și necazurile. Respectați în fiecare adolescent valoarea lui, chiar dacă nu strălucește la disciplina dvs.	Nu uitați că mulți elevi vă pot fi superiori ca potențial uman. Nu uitați că avantajul dvs. față de ei constă în vârstă, cunoștințe și statut profesional. Nu ridiculați elevii, nu-i umiliți, nu râdeți de defectele lor fizice, de lipsa de talent sau de condiția lor familială.
Fiți corecți, drepecți, principiali. Fiți consecvenți cu dvs. înșivă. Respectați promisiunile făcute elevilor, chiar dacă este foarte greu.	Nu-i nedreptățiți. Elevul acceptă pedeapsa dar respinge nedreptatea. Nu deveniți despoți. Nu manifestați capricii imprevizibile. NU LE LUAȚI PAUZA!
Recurgeți cât mai des posibil la întăriri pozitive, confirmați răspunsul valoros, aprobați, lăudați, mentineți o relație afectivă pozitivă.	Nu abuzați de controlul aversiv: ridiculizare, dojană, sarcasm, critică și pedepse exagerate.
Fiți obiectivi în notare.	Nu vă lăsați dominați de subiectivitate și influențați de sursele de eroare în notare.
Aduceți pe loc la cunoștința elevului nota pe care a primit-o. Astfel intervalul dintre răspunsul lui și întărirea din partea dvs. va fi minim, iar efectul maxim.	Nu fiți enigmatic când puneți notele în catalog.
Fiți solidari cu propriul colectiv didactic.	Nu vă discreditați colegii sau conducerea școlii în fața elevilor.

BIBLIOGRAFIE

- Ezechil Liliana, Neacșu Mihaela, *Vademecum în educația europeană*. Ghid de practică pedagogică, Paralele 45, Pitești, 2007
- Fossion André, sous la direction, *Manuel de catéchèse pour jeunes et adultes*, Desclée, Paris-Tournai, 1985
- Jula Florin, Dura Ana, Marțian Nicoleta și alții, *Ghidul profesorului de religie greco-catolică*, Galaxia Gutenberg, 2011
- Manolescu Marin, *Ghid de practică pedagogică*, Program de conversie profesională la nivel postuniversitar pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar, Politehnica Press, București, 2011
- Marțian Nicoleta, Marțian Sorin, *Pour une pédagogie d'apprentissage dans l'enseignement religieux*, Napoca Star, Cluj-Napoca, 2008
- *** *Le cours de religion dans une espace démocratique*, revue Lumen Vitae, vol. LVI, juin, 2001, nr.2
- Monitorul oficial al României*, Partea I, Nr. 18/10.01.2011

DOCUMENTE AUXILIARE

1. Legea educației naționale Nr. 18/10.01.2011

Art. 18. - (1) Planurile-cadru ale învățământului primar, gimnazial, liceal și profesional includ *religia ca disciplină școlară, parte a trunchiului comun. Elevilor aparținând cultelor recunoscute de stat, indiferent de numărul lor, li se asigură dreptul constituțional de a participa la ora de religie, conform confesiunii proprii.*

(2) La solicitarea scrisă a elevului major, respectiv a părinților sau a tutorelui legal instituit pentru elevul minor, elevul poate să nu frecventeze orele de religie. În acest caz, situația școlară se încheie fără disciplina Religie. În mod similar se procedează și pentru elevul căruia, din motive obiective, nu i s-au asigurat condițiile pentru frecventarea orelor la această disciplină.

(3) Disciplina Religie poate fi predată numai de personalul didactic calificat conform

prevederilor prezentei legi și abilitat în baza protocoalelor încheiate între Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului și cultele religioase recunoscute oficial de stat.

2. Programa școlară pentru disciplina Religie – Cultul greco-catolic

Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 3418/19.03.2013

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

**Programa școlară
pentru disciplina**

RELIGIE

CULTUL GRECO-CATOLIC

Clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a

Aprobată prin ordin al ministrului
Nr. 3418/19.03.2013

București, 2013

Notă de prezentare

Programa disciplinei *Religie* este elaborată potrivit unui nou **model de proiectare curriculară, centrat pe competențe**. Construcția programei este realizată astfel încât să contribuie la dezvoltarea *profilului de formare* al elevului din ciclul primar. Din perspectiva disciplinei de studiu, orientarea demersului didactic pornind de la competențe permite accentuarea scopului pentru care se învață și a dimensiunii acționale în formarea personalității elevului.

Structura programei școlare include următoarele elemente:

- Notă de prezentare
- Competențe generale
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare
- Conținuturi
- Sugestii metodologice

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte diverse.

Competențele generale vizate la nivelul disciplinei *Religie* jalonează achizițiile elevului pentru întregul ciclu primar.

Competențele specifice sunt derivate din competențele generale, reprezintă etape în dobândirea acestora și se formează pe durata unui an școlar. Pentru realizarea competențelor specifice, în programă sunt propuse exemple de activități de învățare care valorifică experiența concretă a elevului și care integrează strategii didactice adecvate unor contexte de învățare variate.

Conținuturile învățării se constituie din inventarul achizițiilor necesare elevului pentru dobândirea competențelor de bază. Astfel, ele sunt grupate pe următoarele domenii:

- Să descoperim iubirea Dumnezeu
- Cu Isus Cristos să-L cunoaștem pe Tatăl
- Prin Spiritul Sfânt trăim în familia creștină

Sugestiile metodologice includ strategii didactice precum și elemente de evaluare continuă.

Prezenta programă școlară propune o *ofertă flexibilă*, care permite cadrului didactic să modifice, să completeze sau să înlocuiască activitățile de învățare. Se urmărește astfel realizarea unui *demers didactic personalizat*, care să asigure formarea competențelor prevăzute de programă în contextul specific al fiecărei clase și al fiecărui elev. Includerea clasei pregătitoare în învățământul general și obligatoriu implică o perspectivă nuanțată a curriculumului la acest nivel de vârstă. Este necesară o abordare specifică educației timpurii bazată, în esență, pe *stimularea învățării prin joc*, care să ofere în același timp o plajă largă de diferențiere a demersului didactic, în funcție de nivelul de achiziții variate ale elevilor.

Programa școlară pentru disciplina *Religie* reprezintă o ofertă curriculară care are alocată o oră pe săptămână în trunchiul comun al planului-cadru de învățământ, în cadrul ariei curriculare *Om și societate*.

Studiul disciplinei *Religie* urmărește o dezvoltare progresivă a competențelor prin experiența specifică vârstei elevilor, prin accentuarea dimensiunilor afectiv-atitudinale și acționale ale formării personalității elevilor.

Pentru a asigura un cadru coerent al predării *Religiei* în școală, programa școlară propune un set de elemente comune pentru toate cultele din România, ce au drept de predare a propriei religii în sistemul de învățământ: lista competențelor generale și specifice, o serie de exemple de activități de învățare și partea generală a sugestiilor metodologice. Lista de conținuturi este elaborată de către fiecare cult, permițând orientarea către teme relevante pentru fiecare dintre acestea.

Competențe generale

- 1. Aplicarea unor norme de comportament specific moralei religioase, în contexte de viață uzuale**
- 2. Colaborarea cu copiii și cu adulții din mediul familiar, în acord cu valorile religioase**
- 3. Explorarea activă a unor elemente din viața de zi cu zi, din perspectiva propriei credințe**

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Aplicarea unor norme de comportament specific moralei religioase, în contexte de viață uzuale

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
<p>1.1. Recunoașterea unor elemente de bază ale credinței religioase</p> <ul style="list-style-type: none"> - discuții despre importanța lui Dumnezeu în viața omului - jocuri didactice ilustrative, care să valorifice experiențe ale copiilor relevante din punct de vedere religios (ajutarea semenilor, participarea la slujbele Bisericii, rugăciunea etc.) - realizarea unor desene/lucrări practice în care se reflectă informațiile primite prin intermediul cântecelor, rugăciunilor, textelor biblice prezentate - exerciții de realizare a închinării (gestul închinării, cuvintele însoțitoare) - explicarea semnificației gestului închinării 	<p>1.1. Descrierea unor aspecte de bază ale credinței religioase, prin apelul la experiența proprie</p> <ul style="list-style-type: none"> - dialoguri pe tema rolului credinței în Dumnezeu și a rugăciunii, valorificând diferite povestiri, jocuri, exemple - prezentarea asemănărilor și a deosebirilor dintre rugăciune și rugăminte (dialoguri, desene, jocuri de rol, povestiri) - identificarea, în imagini și texte, a unor persoane biblice și a unor sfinți - descrierea unor aspecte legate de biserică, înțelegând ca locaș de rugăciune al creștinilor - descrierea unei biserici cunoscute - reprezentarea într-o compoziție plastică a unei biserici - identificarea unei biserici dintr-o serie de imagini date 	<p>1.1. Explicarea unor aspecte specifice propriei credințe religioase</p> <ul style="list-style-type: none"> - exerciții de definire a unor termeni abordați în cadrul diferitelor teme, din perspectivă generală și din perspectivă religioasă: iubire, minune, laudă, mulțumire, dar, ajutor, recunoștință, iertare etc. - dialoguri pe tema importanței iubirii: iubirea omului față de ceilalți, iubirea lui Dumnezeu față de om, iubirea omului față de Dumnezeu, valorificând diferite povestiri, jocuri, exemple - relatarea unor povestiri cu conținut religios despre iubirea lui Dumnezeu față de lume - observarea naturii, sub aspectul măreției acesteia - explicarea rolului și posibilității minunilor în viața omului - jocuri didactice pe tema formelor de manifestare a iubirii față de Dumnezeu și față de semenii - exerciții de redare, într-o succesiune logică, a unor evenimente din viața Mântuitorului
<p>1.2. Observarea caracteristicilor comportamentale ale unui creștin, pe baza valorificării unor situații din viața de zi cu zi</p> <ul style="list-style-type: none"> - povestirea unor fapte bune, proprii sau ale altora - exerciții de identificare a calităților celorlalți (membri ai familiei, colegi, prieteni etc.), prin desene, dialoguri etc. - jocuri de rol „Așa da/ Așa nu” 	<p>1.2. Identificarea caracteristicilor comportamentale ale unui creștin, pe baza valorificării unor situații din viața de zi cu zi și a exemplurilor unor persoane din Biblie</p> <ul style="list-style-type: none"> - dialog pe tema comportamentului diferitelor persoane (din viața de zi cu zi, din Biblie, din povești cu conținut moralizator etc.) - audiții de povestiri care evidențiază rolul credinței în Dumnezeu - discuții pe tema rolurilor rugăciunii, participării la slujbele bisericii și protejării naturii, pornind de la exemple date (personaje din povestiri, persoane 	<p>1.2. Evidențierea caracteristicilor comportamentale ale unor modele de credință</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentarea unor modele biblice de comportament, la alegere, în funcție de tema abordată: răsplătirea binelui făcut, iertarea (exemple: Iosif și frații săi, pilda fiului risipitor, Domnul Isus Cristos, Ștantul Ștefan), ajutorarea bolnavilor (exemple: vindecarea slăbănogului din Capernaum, vindecarea ologului de către Sf. Petru), ajutorarea celor singuri (exemple: vindecarea slăbănogului, pilda samarineanului milostiv)

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
<p>1.3. Aplicarea unor reguli de comportament moral-creștin în contexte de viață familiare</p> <ul style="list-style-type: none"> - conversații de grup privind regulile de comportament în diferite situații (în familie, școală, biserică, comunitate etc.) - studii de caz, pornind de la situații reale sau imaginare din viața copiilor (persoane din viața cotidiană, persoane din povestiri biblice, personaje din desene animate sau din povești etc.) - jocuri de rol: „Cum mă comport când...?”; „Cum procedez dacă sunt în situația...?” - exerciții de manifestare a dezacordului față de comportamente care încalcă valorile morale - vizite la biserică 	<p>biblice, sfinți etc.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - analizarea unor imagini pe diferite teme: „Rugăciunea”, „La biserică”, „În natură” etc. - jocuri de rol: „Așa da/ Așa nu”, cu aplicații la diferite contexte relevante (rostirea rugăciunii, comportamentul în biserică, grija față de natură etc.) <p>1.3. Aplicarea unor reguli de comportament moral-creștin într-o serie de contexte de viață reale sau imaginare</p> <ul style="list-style-type: none"> - conversații de grup privind regulile de comportament în diferite situații (școală, familie, biserică, stradă, natură etc.) - recunoașterea, în diferite contexte date, a respectării/ încălcării anumitor reguli de comportament moral-creștin (jocuri de rol, povestiri, analiza unor imagini) etc. - stabilirea, în grupuri mici și/ sau la nivelul clasei, a unor reguli de comportament în diferite contexte (școală, familie etc.), relevante din perspectivă moral-religioasă - dialog pe tema regulilor de comportament religios: „Cum procedez când merg la biserică...?”; „Care este locul meu în biserică?...”; „Cum ne rugăm...?” 	<ul style="list-style-type: none"> - jocuri de rol în care este valorizată respectarea, în contexte variate, a normelor de comportament exemplificate prin exemplele biblice - povestirea unor fapte bune, proprii sau ale altora, motivate/ determinate de iubirea semenilor - exerciții/ jocuri de valorizare a celorlalți (membri ai familiei, colegi, prieteni etc.): „Spune trei lucruri bune despre...” - jocuri de rol: „Așa da/ Așa nu” <p>1.3. Aplicarea în mod autonom a unor reguli de comportament moral-creștin în diferite contexte de viață reale sau imaginare</p> <ul style="list-style-type: none"> - studii de caz pe tema respectării regulilor de comportament moral-creștin, pornind de la situații reale sau imaginare - jocuri de rol pe diferite teme: „Ce am făcut bine în situația...?”; „Care sunt efectele faptelor bune/rele...?” - exerciții de autoevaluare a comportamentului, prin raportare la exemplele învățate - exerciții de manifestare a acordului/ dezacordului față de comportamente care respectă, respectiv încalcă valorile morale creștine - conversații de grup privind comportamentul față de semenii cu anumite probleme (sociale, de sănătate etc.), pe baza unor povestiri, exemple concrete din viața de zi cu zi - construirea unor povești cu început/ sfârșit dat, care pun în evidență comportamente moral-religioase

2. Colaborarea cu copiii și cu adulții din mediul familiar, în acord cu valorile religioase

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
<p>2.1. Asumarea unor responsabilități în cadrul grupurilor din care face parte, la propunerea adultului</p> <ul style="list-style-type: none"> - exerciții de identificare a rolurilor sociale ale diferitelor persoane (copii, părinți, profesori etc.) și a responsabilităților corespunzătoare fiecăreia dintre acestea - dialoguri pe teme privind colaborarea în diferite grupuri de apartenență - participarea la activități caritabile, împreună cu alți membri ai școlii, parohiei etc. - jocuri de rol pe tema asumării diferitelor responsabilități (în familie, în școală etc.) - studii de caz pe tema ajutorului oferit celorlalți 	<p>2.1. Manifestarea interesului pentru asumarea unor responsabilități în cadrul grupurilor din care face parte</p> <ul style="list-style-type: none"> - identificarea responsabilităților personale în diferite grupuri de apartenență (familie, școală, grup de prieteni etc.) - audierea unor povestiri care evidențiază exemple de asumare a unor roluri și responsabilități în anumite grupuri - jocuri de rol pe tema asumării diferitelor responsabilități (în familie, în școală etc.) - distribuirea unor roluri pentru fiecare participant în rezolvarea unor sarcini de lucru simple, în grupuri mici - exersarea unor responsabilități și sarcini de lucru variate în activități de grup, pentru fiecare elev - prezentarea unor cazuri relevante pentru teme: importanța ajutorului oferit celorlalți, rolul rugăciunii pentru membrii diferitelor grupuri de apartenență - dialog pe tema rolurilor și responsabilităților diferitelor persoane în biserică (preot, credincioși etc.) - organizarea unor activități caritabile, împreună cu alți membri ai școlii, parohiei etc. <p>2.2. Observarea unor elemente de diversitate în cadrul diferitelor grupuri</p> <ul style="list-style-type: none"> - dialog pe tema unor elemente de diversitate în grupurile de apartenență - jocuri de dezvoltare a imaginii de sine și a imaginii despre celălalt, în sens pozitiv (jocuri de descriere a calităților proprii/ ale colegilor, jocuri de rol „Intrebă-mă și eu îți spun despre mine” etc.) 	<p>2.1. Asumarea în mod explicit a unor responsabilități în cadrul grupurilor din care face parte</p> <ul style="list-style-type: none"> - exerciții de negociere și stabilire în comun a responsabilităților în cadrul grupurilor din care face parte, pentru realizarea unor activități variate - dialoguri pe teme privind asumarea, ascultarea și negocierea responsabilităților în diferite grupuri de apartenență - jocuri de rol pe tema asumării unor responsabilități (în familie, în școală, în grupul de prieteni etc.) - prezentarea regulilor privind oferirea și primirea de sfaturi, de învățături, de daruri - studii de caz pe tema primirii și oferirii de sfaturi, de învățături, de daruri - organizarea unor activități caritabile, în sprijinul celor bolnavi și singuri, împreună cu alți membri ai școlii, parohiei etc. - realizarea unui jurnal al clasei care specifică participarea la diferite acțiuni organizate de școală, apreciate de elevi
<p>2.2. Identificarea unor elemente comune și de diferențiere între oameni</p> <ul style="list-style-type: none"> - exerciții de identificare a unor elemente de diversitate (aspect fizic, limba vorbită, calități, comportamente, lucruri sau mâncăruri favorite etc.) - exerciții de exprimare a acordului/ dezacordului față de opiniile altora (argumentarea opiniei 		<p>2.2. Descrierea unor elemente de diversitate în cadrul diferitelor grupuri</p> <ul style="list-style-type: none"> - conversație de grup pe tema unor elemente de diversitate în grupurile de apartenență sau în alte grupuri - prezentarea regulilor de comunicare pozitivă cu diferite categorii de persoane (persoanele cu probleme sociale, bolnave, singure etc.)

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
<p>proprii în spiritul toleranței pentru opinia altora)</p> <ul style="list-style-type: none"> - participarea la întâlniri cu persoane din comunitate, pe teme relevante din punct de vedere educațional - participarea la dialoguri având ca subiect „Persoanele cu nevoi speciale” - studii de caz: „Ce ai face dacă ai fi în situația ...?” - audierea unor texte religioase simple, în proză sau în versuri, în care se reflectă ideea de toleranță 	<ul style="list-style-type: none"> - studii de caz: „Ce ai face dacă ai fi în situația ...?” - identificarea unor elemente de diversitate în modul de manifestare a credinței, pornind de la realități din viața școlii și a comunității (existența elevilor de diferite confesiuni în clasa de elevi/școală, existența unor biserici/ locașuri de cult aparținând altor culte/ religii în localitatea lor etc.) - dialog privind rolul rugăciunii pentru propria persoană și pentru alții - audierea unor texte simple, în proză sau în versuri, care evidențiază adoptarea de atitudini pozitive față de propria persoană și față de alții 	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de evaluare a efectelor unor fapte/comportamente/ atitudini care accentuează diferențele dintre oameni, pe bază de povestiri, jocuri de rol - dialog pe tema copiilor orfani, a copiilor ai căror părinți sunt plecați în străinătate, a copiilor de la casele de tip familial etc. - simularea unor situații de relaționare pozitivă cu copiii provenind din grupuri diferite (etnice, religioase, culturale, sociale) - audierea/ citirea unor texte literare sau religioase simple, în proză sau în versuri, în care se reflectă ideea de toleranță

3. Explorarea activă a unor elemente din viața de zi cu zi, din perspectiva propriei credințe

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
<p>3.1. Explicarea semnificației unor evenimente religioase cunoscute</p> <ul style="list-style-type: none"> - formularea unor enunțuri simple, utilizând cuvinte din domeniul religios-moral - povestirea după imagini (planșe, icoane, ilustrații etc.) cu tematică adecvată - dialoguri pe baza audiției unor texte biblice și din viețile sfinților - descrierea unor icoane care reprezintă evenimente din viața Mântuitorului, a Maicii Domnului, a Sfântului Nicolae și a altor sfinți - audierea și/ sau învățarea de scurte rugăciuni, cântări, colinde etc. cu explicarea pe înțelesul copiilor a expresiilor și termenilor religioși întâlniți 	<p>3.1. Explicarea semnificației unor evenimente religioase din viața comunității</p> <ul style="list-style-type: none"> - formularea unor enunțuri, utilizând cuvinte din domeniul religios-moral - povestirea după imagini (planșe, icoane, ilustrații etc.) pe tema unor evenimente religioase - dialog pe tema unor evenimente religioase semnificative din viața comunității, pornind de la experiențele elevilor - observarea unor icoane care reprezintă evenimente din viața Mântuitorului, a Maicii Domnului, a Sfântului Apostol Andrei și/ sau a altor sfinți - audierea și/ sau învățarea unor rugăciuni, cântări religioase, colinde etc. - organizarea unor serbări școlare 	<p>3.1. Explicarea importanței unor evenimente religioase din viața comunității și a societății</p> <ul style="list-style-type: none"> - elaborarea unor texte scurte, utilizând cuvinte din domeniul religios-moral pornind de la audierea/ lectura unor texte biblice și din viețile sfinților - dialog pe tema rolului unor evenimente religioase semnificative din viața comunității, pornind de la experiențele elevilor - prezentarea unor icoane care reprezintă evenimente din viața Mântuitorului, a Maicii Domnului, a sfinților îngeri și a altor sfinți - exerciții de recunoaștere a unor evenimente/ sărbători pe baza unor icoane, texte biblice și din literatura laică și religioasă - povestirea după imagini (planșe, ilustrații etc.) cu tematică adecvată - exemplificarea unor aspecte legate de evenimentele religioase, cu ajutorul mijloacelor audio-vizuale

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
<p>3.2. Identificarea unor sărbători și evenimente cu semnificații religioase, cu incidență asupra vieții familiei</p> <ul style="list-style-type: none"> - participarea la discuții privind evenimentele religioase din viața omului (botezul, nunta, ziua onomastică etc.), valorificând experiențele concrete ale copiilor - analiza unor imagini relevante din viața copiilor și a familiilor lor (fotografii și albume de familie, imagini din sfera publică etc.) - prezentarea aspectelor caracteristice ale diferitelor sărbători - audierea unor texte din literatură, referitoare la marile sărbători creștine - exerciții de învățare a unor colinde și cântări religioase - participarea la serbări școlare - realizarea unor proiecte pe diferite teme religioase („Cum am sărbătorit Crăciunul”, „Cum ne pregătim de Paști” etc.) - realizarea unor desene și confecționarea unor felicitări, ornamente, colaje etc. cu ocazia diferitelor sărbători religioase 	<p>3.2. Prezentarea unor săbători și evenimente cu conținuturi și semnificații religioase, cu incidență asupra vieții familiei și a comunității</p> <ul style="list-style-type: none"> - dialog pe tema diferitelor săbători religioase și a unor aspecte specifice acestora în viața familiei sau a comunității (modalități de pregătire pentru celebrarea evenimentului, alte obiceiuri etc.) - participarea, pe grupe de lucru, la realizarea unor proiecte pe diferite teme („Despre colind”, „Natura altfel, în fiecare zi”, „Cum sărbătorim Crăciunul”, „Cum ne pregătim de Paște” etc.) - realizarea unor desene, felicitări, ornamente, colaje etc., cu ocazia sărbătorilor religioase, utilizând materiale diverse - audierea unor texte din literatură, referitoare la marile săbători religioase - participarea la sărbătorile comunității 	<p>3.2. Explicarea rolului diferitelor săbători și evenimente cu conținuturi și semnificații religioase, cu incidență asupra vieții familiei și comunității</p> <ul style="list-style-type: none"> - dialog pe tema rolului marilor săbători religioase și a unor tradiții specifice din viața familiei sau a comunității - participarea, pe grupe de lucru, la realizarea unor proiecte pe diferite teme („Tradițiile din localitatea mea” / „Cum păstrăm tradițiile religioase” etc.) - explicarea relației dintre diferite săbători religioase și perioadele de vacanță sau zilele declarate nelucrătoare - exerciții de identificare a unor slujbe bisericești realizate la marile săbători, pe baza unor imagini sau a audierii unor texte din literatură, referitoare la marile săbători creștine - analizarea unor imagini relevante din viața copiilor, a familiilor lor, a comunității privind diferite forme de manifestare a iubirii - implicarea în evenimente/ ceremonii/ activități legate de tradiții religioase și populare specifice comunității - audierea/ învățarea unor colinde și cântări religioase - organizarea unor serbări școlare - realizarea unor desene, felicitări, ornamente, colaje etc., cu ocazia sărbătorilor religioase, utilizând materiale diverse

CONȚINUTURI

Domenii	CP	CLASA I	CLASA a II-a
<p>Să descoperim iubirea Dumnezeu</p>	<p>Noi vrem să-l cunoaștem pe Dumnezeu Dumnezeu este la originea tuturor lucrurilor Dumnezeu ne-a creat Dumnezeu ne iubeste Dumnezeu este prezent în fiecare dintre noi Dumnezeu ne dă viață din viața Sa Dumnezeu nu-l părăsește pe om</p>	<p>Dumnezeu, Creatorul universului Îngerii, spirite create de Dumnezeu Omul, chipul lui Dumnezeu Rugăciunea „Cred în Dumnezeu” Păcatul, neascultarea de Dumnezeu Conștiința, vocea lui Dumnezeu</p>	<p>Dumnezeu - Creator și Tată Îngerii iaudă pe Dumnezeu Omul - capabil de a cunoaște, de a gândi Rugăciunea „Tatăl Nostru” Păcatul - cauza răii în inima omului Conștiința - lumina lui Dumnezeu pentru a alege binele</p>
<p>Cu Isus Cristos să-L cunoaștem pe Tatăl</p>	<p>Așteptăm venirea lui Isus, Fiul lui Dumnezeu Crăciunul: Isus se naște Ne bucurăm cu Cerul și Pământul de venirea Domnului Darurile magilor Viața lui Isus la Nazaret Isus, Mântuitorul nostru Isus îi cheamă pe apostoli Isus îi primește pe copii Isus face minuni Rugăciunea lui Isus Mulțimile îl aclamă pe Isus: Sărbătoarea Florilor Pățimirea lui Isus Învierea lui Isus</p>	<p>Chemarea lui Avraam Nașterea lui Moise Rugul aprins Chemarea lui Samuel „Bucura-te, Marie” Închinarea îngerilor Numele lui Isus</p>	<p>Făgăduințele lui Dumnezeu făcute lui Avraam Trecerea Mării Roșii Legământul de pe Sinai Regele David Buna Vestire Închinarea pastorilor Prezentarea lui Isus la Templu Regăsirea lui Isus în Templu</p>
		<p>Chemarea primilor patru apostoli Speranța leproșului vindecat de Isus Credința paralizicului Credința văduvei din Nain Rugăciunea „Tatăl Nostru</p>	<p>Chemarea apostolului Matei Speranța, iubirea nemărginită a lui Dumnezeu Credința centurionului Iubirea în pilda bunului samaritean</p>
		<p>Săptămâna Patimilor lui Isus Femeile mironosițe vestesc Evanghelia Misiunea apostolilor Înălțarea lui Isus</p>	<p>Ultima Cină a lui Isus Isus se arată ucenicilor din Emaus Biserica, Celebrarea Euharistiei Apostolii - martori ai Evangheliei</p>

Prin Spiritul Sfânt trăim în familia creștină	Isus se înalță la Tatăl Isus îl trimite pe Spiritul Sfânt– Rusaliele Isus îl trimite pe Spiritul Sfânt în inimile noastre Maica Domnului, ocrotitoarea copiilor	Rusaliele, prezența Spiritului Sfânt Discursul Sf. Petru Botezul primilor creștini Taina Mărturisirii păcatelor Spiritul Sfânt, puterea apostolilor In așteptarea vieții veșnice Martori ai evangheliei cu Fecioara Maria	Rusaliele - minunea limbilor Chemarea omului la sfințenie Viața primilor creștini Taina Euharistiei Spiritul Sfânt - dătător de viață Viața veșnică, pilda talanților
--	--	---	--

Lista elementelor de conținut este completată cu un ansamblu de elemente de tip predominant confesional (rugăciuni, texte biblice, cântări religioase și colinde), recomandate a fi abordate pe parcursul fiecărei clase. Acestea nu vor fi analizate ca unități de conținut de sine stătătoare, ci vor constitui mijloace de realizare și de explicitare a temelor anterior menționate.

Elemente de tip predominant confesional	CP	CLASA I	CLASA a II-a
Rugăciuni	„Toți, cu inima curată” „Doamne, Doamne, ceresc Tată” „Înger, îngerășul meu” „Doamne, ține-ți fericiții” „Tatăl Nostru”	„Dumnezeu meu, eu cred în Tine” Rugăciune de dimineața Rugăciune de seară „Născătoare de Dumnezeu”	„Împărate Ceresc” Rugăciune de iertare
Texte biblice	Lc 1,26–38; Mt 1,20–25; Lc 2,1–7; Lc 2,8–20; Mt 5,5–15; Mc 11,1–10; Lc 23; In 20,11–18; In 20,19–29; Fap 2,1–2;	Si 17,1–3; Gn 12,1–5; Ex 2,1–10; Lc 1,26–29; Lc 2,1–14; Lc 2,15–21; Lc 5,12–16; Lc 5,17–26	
Cântări religioase	„Cristos a înviat!” Îngerășul Eu am o Mama care mă iubește Vreau sa te iubesc Isus Vreau să-I vad pe Dumnezeu	„Ție, Doamne” „Cerescule Împărate”	„Fie numele Domnului binecuvântat”; „Isuse, noi te iubim” „Fii slăvită, o Marie”
Colinde	„Pacea domnește pe pământ”	„Astăzi S-a născut Hristos” „Steaua sus răsare” „Inima va cânta”	„Trei păstori” „Am plecat să colindăm”

Sugestii metodologice

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta cadrul didactic în aplicarea programei școlare pentru proiectarea și derularea la clasă a activităților de predare-învățare-evaluare, în concordanță cu specificul disciplinei *Religie*.

Copilul va învăța, prin metode adecvate vârstei, ceea ce îi este necesar pentru dezvoltarea sa armonioasă la această etapă de vârstă și pentru a face față cu succes cerințelor școlare.

La acest nivel de vârstă, cadrul didactic va urmări sistematic realizarea de conexiuni între toate disciplinele de studiu, creând contexte semnificative de învățare pentru viața reală.

Strategii didactice

Valorificarea valențelor formative ale disciplinei *Religie* promovează utilizarea de strategii didactice care accentuează construcția progresivă a cunoștințelor specifice, prin abordări flexibile și diferențiate ale conținuturilor învățării, în paralel cu formarea progresivă la elevi a capacității de autoevaluare a comportamentelor verbale și acționale, aplicabile în diferite contexte de viață din mediul apropiat al copilului.

Caracterul practic-aplicativ al disciplinei *Religie* solicită utilizarea, pentru segmentul de vârstă căruia ne adresăm, a unui cadru metodologic variat, care îmbină metodele tradiționale cu cele moderne, astfel încât acestea să devină căi pentru dezvoltarea capacității de comunicare a elevilor, pentru crearea unui cadru educațional bazat pe moralitate și religiozitate, prin care să fie sprijinită formarea de conduite precum încrederea, respectul pentru diferență, atitudinea pozitivă față de sine și față de alții, care să ajute la interiorizarea valorilor și a normelor moral-religioase.

Metodele de predare-învățare recomandate în activitățile didactice la disciplina *Religie* vizează cu precădere:

- observarea și învățarea prin descoperire, pornind de la seturi de imagini din diferite categorii (icoane, ilustrații cu conținut moral, fotografii care reflectă aspecte din viața religioasă proprie și a familiei, imagini ce fac referire la acțiuni și elemente liturgice etc.);
- studiul de caz, pentru analizarea unor situații reale sau imaginare, pornind de la experiențele de învățare și de viață ale elevilor;
- jocul de rol cu diferite teme și dramatizarea, pentru identificarea unor aspecte specifice domeniului religios, pentru analizarea și evaluarea critică a unor situații din diferite grupuri de apartenență sau pentru exersarea unor practici cu caracter moral-religios;
- conversația, pentru identificarea, împreună cu elevii, a modalităților de aplicare în viața reală a diferitelor valori religioase, pentru evidențierea trăsăturilor morale ale persoanelor biblice sau ale personajelor din diferite povestiri cu conținut moral etc.
- învățarea problematizată, prin implicarea elevilor în rezolvarea unor situații-problemă simple, pornind de la prezentarea unor aspecte și evenimente cu valențe morale;
- portofoliul pe diferite teme, metodă ce permite exersarea lucrului pe grupe și dezvoltarea competențelor de colaborare, prin realizarea unor: desene, colaje, texte scurte, „cărți”, colecții de imagini sau fotografii etc.

Aplicarea metodelor anterior descrise presupune utilizarea unor mijloace de învățământ variate, în special a celor cu caracter intuitiv, ilustrativ și oferă contexte de alternare a diferitelor forme de organizare a activității (individuală, în grupuri mici, frontal), de realizare a unor activități religioase specifice (audierea de povestiri, rugăciuni, texte și cântări religioase, colinde etc.), de implicare a elevilor în diferite activități extrașcolare, care completează și îmbogățesc demersurile didactice desfășurate prin ora de religie. Astfel, se recomandă ca profesorul de religie să utilizeze mijloace didactice adecvate: planșe ilustrative, jetoane adaptate temelor abordate, softuri educaționale, CD-uri și DVD-uri cu filmulețe, prezentări Power-point educative, jocuri (cuburi, puzzle etc.), adaptate conținuturilor propuse; culegeri de texte literare în versuri și proză, cântece necesare ca suport pentru serbări și lecții curente; fișe pentru desen; jucării necesare derulării jocurilor didactice.

Care sunt contextele și mediile de instruire recomandate pentru activitatea la *Religie*?

Ora de *Religie* nu înseamnă numai activitatea obișnuită a profesorului cu elevii în sala de clasă. Prin specificul ei, educația religioasă permite organizarea unor contexte variate de învățare, care să-i motiveze pe elevi pentru participarea activă și să le susțină interesul pentru domeniul *Religiei*.

Așadar, cum și unde anume se pot organiza activitățile de învățare la disciplina *Religie*?

- **Învățăm în sala de clasă!** În sălile de clasă, profesorul poate organiza diferite activități de predare-învățare cu elevii: lecții obișnuite de prezentare de noi teme, întâlniri cu personalități relevante pentru domeniul religiei, discuții pe teme religioase cu părinți sau cu alți membri ai comunității etc.

- **Mergem la bibliotecă!** Profesorul de religie, împreună cu elevii, poate organiza activitatea la biblioteca școlii sau la altă bibliotecă din comunitate. În aceste contexte de învățare, elevii pot fi

încurajați și susținuți să se familiarizeze cu spațiul bibliotecii, să observe cum se caută o carte, să participe la întâlniri cu diferite personalități.

- Vizităm biserica! Biserica este un spațiu cu înalte valențe educative pentru ora de religie. Profesorul poate organiza cu elevii vizite la biserică în diferite ocazii și scopuri: pentru participarea și observarea anumitor slujbe bisericești, pentru discuții cu preotul pe teme religioase sau pentru a organiza în comun diferite evenimente importante pentru comunitate ori activități de întraajutorare a membrilor acesteia.

- Ieșim în alte spații din afara școlii! Profesorul de religie și elevii pot derula activități de învățare și în contexte extrașcolare precum: mersul la cinematograful pentru vizionarea unor filme pe teme religioase relevante din perspectiva acestei materii de studiu, vizitarea unor muzee, plimbarea pe stradă/ prin parc pentru observarea comportamentelor oamenilor și analiza acestora din perspectiva moralei religioase.

- Mergem în excursii tematice la mănăstiri sau alte lăcașuri de cult! Profesorul de religie poate organiza excursii cu elevii, pe un traseu care să cuprindă o serie de mănăstiri sau alte așezăminte religioase cu o anumită semnificație pentru comunitatea sau regiunea respectivă. În acest context, se pot organiza discuții cu specialiștii din muzeele mănăstirilor, se pot iniția dialoguri cu unii duhovnici, se observă sau se descriu spațiile sau obiectele cu caracter sacru.

- Căutăm pe Internet informații și imagini cu caracter religios! În afară de faptul că unele lecții sau teme pot utiliza platforme educaționale, profesorul poate să descopere pe Internet, împreună cu elevii, informații relevante despre specificul vieții religioase din spațiul proximal sau din alte arealuri geografice și culturale, poate urmări secvențe muzicale, filmice, liturgice ce sunt corelate cu temele planificate.

Evaluarea reprezintă o componentă organică a procesului de învățământ. Se recomandă cu prioritate metode moderne de evaluare precum: observarea sistematică a comportamentului elevilor, centrarea pe progresul personal, autoevaluarea, realizarea unor proiecte care să valorifice achizițiile copiilor și să stimuleze în același timp dezvoltarea de valori și atitudini, în contexte firești, sincretice, adaptate vârstei. Este recomandabil ca evaluarea să se realizeze prin raportare la standarde generale și nu la nivelul clasei. De asemenea, evaluarea orientează cadrul didactic în reglarea strategiilor de predare, pentru o mai bună adecvare la particularitățile individuale și de vârstă ale elevilor.

Procesul de evaluare va pune accent pe recunoașterea experiențelor de învățare și a competențelor dobândite de către copii în contexte nonformale sau informale. Evoluția copilului va fi înregistrată și discutată cu părinții. În întreaga activitate de învățare și evaluare va fi urmărit, încurajat și valorizat progresul fiecărui copil în parte.

Anexa nr. 3 la ordinul ministrului educației naționale nr. 5001 / 02.12.2014

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

**Programa școlară
pentru disciplina**

**RELIGIE
CULTUL GRECO-CATOLIC
Clasele a III-a și a IV-a**

București, 2014

Notă de prezentare

Programa școlară pentru disciplina *Religie – cultul greco-catolic* reprezintă o ofertă curriculară pentru clasele a III-a și a IV-a din învățământul primar. Disciplina este prevăzută în planul-cadru de învățământ în aria curriculară *Om și societate*, având un buget de timp de 1 oră/săptămână, pe durata unui an școlar.

Programa disciplinei *Religie* este elaborată potrivit unui nou model de proiectare curriculară, centrat pe competențe. Construcția programei este realizată astfel încât să contribuie la dezvoltarea profilului de formare al elevului din ciclul primar. Din perspectiva disciplinei de studiu, orientarea demersului didactic pornind de la competențe permite accentuarea scopului pentru care se învață și a dimensiunii acționale în formarea personalității elevului.

Structura programei școlare include următoarele elemente:

- Notă de prezentare
- Competențe generale
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare
- Conținuturi
- Sugestii metodologice

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte diverse.

Competențele generale vizate la nivelul disciplinei *Religie* jalonează achizițiile elevului pentru întregul ciclu primar.

Competențele specifice sunt derivate din competențele generale, reprezintă etape în dobândirea acestora și se formează pe durata unui an școlar. Pentru realizarea competențelor specifice, în programă sunt propuse exemple de activități de învățare care valorifică experiența concretă a elevului și care integrează strategii didactice adecvate unor contexte de învățare variate.

Conținuturile învățării se constituie din inventarul achizițiilor necesare elevului pentru dobândirea competențelor specifice. Astfel, acestea sunt grupate pe următoarele domenii: Iubirea lui Dumnezeu; Istoria poporului lui Dumnezeu; Isus Cristos, Calea care duce la Dumnezeu Tatăl; Spiritul Sfânt și Biserica. Aceste domenii orientează formularea competențelor specifice, precum și construirea situațiilor de învățare într-un mod flexibil și creativ, în raport cu particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor.

Sugestiile metodologice includ strategii didactice, precum și elemente de evaluare continuă. Prezenta programă școlară propune o ofertă flexibilă, care permite cadrului didactic să modifice, să completeze sau să înlocuiască activitățile de învățare. Se urmărește astfel realizarea unui demers didactic personalizat, care să asigure formarea competențelor prevăzute de programă în contextul specific al fiecărei clase și al fiecărui elev. Educația religioasă la ultimele două clase ale ciclului primar presupune trecerea de la învățarea prin joc, specifică primelor trei clase, la un sistem metodologic mai complex, care să permită diferențierea demersului didactic în funcție de nivelul achizițiilor elevilor, dar și de nevoia dezvoltării acestora.

Pentru a asigura un cadru coerent în predarea *Religiei*, programa școlară propune un set de elemente comune pentru toate cultele din România ce au drept de predare a propriei religii în sistemul de învățământ: lista competențelor generale, o serie de exemple de activități de învățare și partea generală a sugestiilor metodologice. Listele de competențe specifice și de conținuturi sunt elaborate de către fiecare cult, permițând orientarea către teme relevante pentru fiecare dintre acestea.

Competențe generale

- 1. Aplicarea unor norme de comportament specific moralei religioase, în diferite contexte de viață**
- 2. Colaborarea cu copiii și cu adulții din mediul familiar, în acord cu valorile religioase**
- 3. Explorarea activă a unor elemente din viața de zi cu zi, din perspectiva propriei credințe**

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Aplicarea unor norme de comportament specific moralei religioase, în contexte de viață uzuale

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<p>1.1. Analizarea unor opinii cu semnificație religioasă, exprimate în raport cu anumite situații de viață</p> <ul style="list-style-type: none"> - dialoguri pe diferite teme: importanța lui Dumnezeu în viața omului, importanța omului în viața semenilor și a celorlalte ființe din natură, viața pe pământ etc. - exerciții de definire a unor termeni abordați în cadrul unor teme, din perspectivă generală și din perspectivă religioasă: cale, adevăr, bunătate, răbdare, respect, putere - lectura unor texte pe teme din natură (succesiunea anotimpurilor, revenirea naturii la viață primăvara etc.) - explicarea, la nivelul de înțelegere al copiilor, a semnificației unor slujbe (Sfânta Liturghie, Sfintele Taine) - discuții despre puterea primită de la Dumnezeu prin Sfintele Taine - vizionarea unor înregistrări/ participarea la diferite slujbe (Sfânta Liturghie, Sfintele Taine, sfințirea apei etc.) - jocuri didactice ilustrative, care să valorifice experiențe ale copiilor, relevante din punct de vedere religios (manifestarea unor virtuți în viața lor: sinceritatea, blândețea, bunătatea, răbdarea) - analiza unor texte care prezintă diferite opinii cu semnificație religioasă în relație cu anumite situații de viață <p>1.2. Identificarea principalelor îndatoriri ale unui creștin în relație cu semenii, pe baza valorificării unor experiențe din viața cotidiană</p> <ul style="list-style-type: none"> - povestirea unor fapte bune, proprii sau ale altora, pe aspecte legate de: rostirea adevărului, ascultarea sfaturilor, manifestarea blândeții și a bunătății, experimentarea răbdării, manifestarea unor atitudini de respect etc. - lectura unor texte biblice și din viațile sfinților, relevante - jocuri de rol „Cum mă comport în situația...”, în relație cu diferite contexte relevante (alegerea binelui/ răului, comportamentul în relație cu semenii, comportamentul în relație cu diferite viețuitoare) - discuții despre rolul muncii și al efortului în viața omului 	<p>1.1. Compararea unor opinii cu semnificație religioasă, exprimate în raport cu diferite situații de viață</p> <ul style="list-style-type: none"> - dialoguri pe teme religioase (unicitatea fiecărei persoane, importanța raportării omului la Dumnezeu, rolul sfinților, importanța împlinirii poruncilor divine etc.), prin valorificarea unor povestiri, jocuri, ilustrații - exerciții de definire a unor termeni sau expresii: Biblie, sfânt, proroc, apostol, evanghelist, poruncă, drept - explicarea modalității de căutare a unui text în Sfânta Scriptură - exerciții de identificare a unor texte reprezentative, în Sfânta Scriptură - exerciții de exprimare a acordului/ dezacordului față de opiniile altora - exerciții de argumentare a opiniei proprii în spiritul toleranței față de opinia altora - analiza unor texte care necesită exprimarea unui punct de vedere personal față de o anumită situație <p>1.2. Sintetizarea principalelor îndatoriri ale unui creștin, pe baza valorificării unor situații din viața cotidiană, a exemplorilor unor persoane din Biblie și a unor sfinți</p> <ul style="list-style-type: none"> - analiza, din perspectiva creștină, a unor atitudini și comportamente, pornind de la situații din viața cotidiană, texte literare, texte care prezintă persoane din Biblie sau sfinți - lectura de povestiri care evidențiază rolul împlinirii poruncilor - exerciții de analiză a asemănarilor și deosebirilor dintre normele de comportament în diferite contexte sociale și poruncile divine - exerciții de explicare a unor texte biblice referitoare la porunci

Clasa a III-a

- dialog pe tema rolului profesorilor în viața omului
 - exerciții de identificare a propriilor calități, prin desene, dialoguri, jocuri etc.
- 1.3. Formularea unor reguli de comportament moral-creștin, cu ajutorul profesorului, pentru diferite contexte de viață**
- stabilirea, cu ajutorul profesorului, în grupuri mici și/ sau la nivelul clasei, a unor reguli de comportament în diferite contexte (școală, familie, biserică, stradă, natură etc.), relevante din perspectivă moral-religioasă
 - analiza unor situații privind respectarea/ nerespectarea anumitor reguli de comportament moral-creștin (jocuri de rol, povestiri, analiza unor imagini, filme, desene animate)
 - studii de caz, pornind de la situații reale sau imaginare din viața copiilor, care prezintă situații de respectare/ încălcare a regulilor de comportament religios-moral
 - dialog pe tema regulilor de comportament religios referitor la primirea unor Sfinte Taine: „Cum procedez când mă spovedesc?“, „Cum procedez când merg să mă împărtășesc ...?“, „Ce fac după ce primesc Sfânta Împărtășanie?“ etc.
 - jocuri de rol: „Cum procedez în situația...?“, „Ce fac atunci când cineva îmi spune să fac un lucru rău/ bun...?“.
 - vizite la cimitirul eroilor, în parc, în cadrul unor activități interdisciplinare Religie – Educație civică – Științe

Clasa a IV-a

- analiza unor imagini pe diferite teme: „Cum pot face lumea mai bună“, „Ajutorul primit de la Dumnezeu“, „Sunt un exemplu pentru cei din jur?“ etc.
 - jocuri de rol: „Așa da/ Așa nu“, cu aplicații la diferite contexte relevante (comportamentul în diferite contexte sociale; împlinirea poruncii iubirii etc.)
- 1.3. Analizarea modului în care sunt aplicate reguli de comportament moral-creștin, în diferite contexte de viață**
- discutarea în clasă a unor norme din diferite contexte sociale și a unor porunci (pe baza unor dialoguri: „Cum mă comport în diferite momente din viață?“, „Ce reguli îmi impun cei care mă îndrumă în viață?“, „Cum poate îndeplini un copil poruncile?“, „Ce diferențe există între împlinirea poruncilor de către copii și de către adulți?“)
 - participarea la stabilirea unui set de reguli ale clasei/ al unui regulament al clasei, pe baza poruncii iubirii aproapelui
 - exerciții de formulare a unor argumente/ contraargumente în analiza unor situații-problemă apărute în cadrul grupurilor de apartenență
 - elaborarea de proiecte pe teme relevante pentru domeniul educației religioase, în cadrul unor activități interdisciplinare: Religie – Educație civică – Științe – Istorie – Arte

2. Colaborarea cu copiii și cu adulții din mediul familiar, în acord cu valorile religioase

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<p>2.1. Exersarea unor roluri în cadrul grupurilor de apartenență</p> <ul style="list-style-type: none"> - exerciții de identificare a rolurilor sociale ale fiecărui elev, în raport cu persoanele importante din viața de creștin (părinții, preotul, nașul, creștinii din parohie, prietenii etc.) - participarea la diferite activități educative, împreună cu alți membri ai școlii, comunității, parohiei etc. - studii de caz pe tema importanței fiecărui om în viața semenilor din grupurile de apartenență - asumarea de roluri pentru fiecare participant, în rezolvarea unor sarcini în cadrul lucrului în grupuri mici - exersarea unor responsabilități și sarcini de lucru variate în activitățile de tip perechi și în cele de grup - exerciții de construire a unui text pe teme de educație religioasă, pe baza unui suport vizual sau a unui plan de idei 	<p>2.1. Descrierea comportamentelor relaționale din cadrul grupurilor de apartenență</p> <ul style="list-style-type: none"> - exersarea unor roluri specifice activităților desfășurate în diferite contexte (activități de grup, activități religioase etc.) - audierea unor povestiri care evidențiază exemple de conviețuire armonioasă între semeni - prezentarea unor cazuri relevante pentru teme: cum relaționez cu cei care mă îndrumă, rolul semenilor în viața creștinului, iertarea și iubirea celor care ne fac rău, exemplul personal și relațiile cu semenii etc. - jocuri didactice care să faciliteze dezvoltarea climatului afectiv pozitiv în cadrul grupului - elaborarea de compuneri pe teme de educație religioasă, pornind de la o situație dată
<p>2.2. Descrierea unor tipuri de relații și atitudini sociale, din perspectiva moralei religioase, pornind de la situații concrete</p> <ul style="list-style-type: none"> - participarea la dialoguri având ca subiect „Cum pot să răsplătesc răul cu bine?”, „Ce învăț de la colegii mei și ce pot învăța ei de la mine?” - exerciții de identificare a unor elemente de diversitate în modul de manifestare a credinței diferitelor persoane, pornind de la realități din viața școlii și a comunității - audierea unor texte religioase simple, în proză sau în versuri, în care se reflectă ideea de adevăr, respect, blândețe - imaginarea unor povestiri privind raporturile persoanei cu diferite lucruri, ființe - discuții despre relațiile și atitudinile din cadrul grupurilor, pe baza unor imagini - elaborarea de compuneri/ povestiri/ dramatizări pentru evidențierea unor relații în cadrul grupurilor 	<p>2.2. Analizarea unor tipuri de relații și atitudini sociale, din perspectiva moralei religioase, pornind de la situații concrete</p> <ul style="list-style-type: none"> - discuții pe tema tipurilor de relații și atitudini sociale (colaborare, competiție, solidaritate, toleranță, intoleranță etc.), pornind de la povestiri, ilustrații, filme, texte biblice - exerciții de descriere a unor atitudini sociale, prin raportarea la norme sociale și la unele porunci divine - jocuri de dezvoltare a imaginii despre celălalt, în sens pozitiv, pe baza exemplelor din viața unor sfinți - elaborarea unor compuneri pe tema: „Împreună, putem face lucruri minunate”, „Dacă pot să te ajut, sunt fericit”, „Când te ajut, câștigăm amândoi”, menite să diminueze spiritul de competiție negativă dintre elevi - elaborarea unor proiecte interdisciplinare Religie – Educație civică, pe teme relevante

3. Explorarea activă a unor elemente din viața de zi cu zi, din perspectiva propriei credințe

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<p>3.1. Analiza semnificației unor evenimente religioase din viața comunității</p> <ul style="list-style-type: none"> - formularea de întrebări referitoare la diferite evenimente religioase din viața comunității - povestirea după imagini (planșe, icoane, ilustrații etc.) cu tematică adecvată - dialoguri pe baza lecturii unor texte biblice și din viețile sfinților - descrierea unor icoane care reprezintă evenimente din viața Mântuitorului, a Maicii Domnului, a Sfântului Ioan Botezătorul și a altor sfinți - învățarea de rugăciuni, cântări, colinde etc. cu explicarea expresiilor și a termenilor religioși întâlniți - imaginarea unor povestiri privind raporturile persoanei cu diferite lucruri, ființe - participarea la evenimente semnificative din viața școlii și a comunității 	<p>3.1. Analiza semnificației unor evenimente religioase din viața comunității și a societății</p> <ul style="list-style-type: none"> - elaborarea unor compuneri pe tema unor evenimente religioase - dialog pe tema unor evenimente religioase semnificative din viața comunității și a societății, pornind de la experiențele elevilor - analiza unor icoane care reprezintă evenimente din viața Mântuitorului, a Maicii Domnului, a sfinților - audierea/învățarea unor rugăciuni, cântări religioase, colinde etc. - lectura unor texte religioase, literare relevante privind temele studiate - organizarea de serbări școlare cu tematică religioasă
<p>3.2. Prezentarea importantei unor sărbători și evenimente cu semnificații religioase, din viața familiei și a comunității</p> <ul style="list-style-type: none"> - participarea la discuții privind evenimentele importante din viața omului (nașterea, botezul, nunta etc.), valorificând experiențele concrete ale copiilor - analiza unor imagini relevante din viața copiilor și a familiilor lor (fotografii și albume de familie, imagini din sfera publică) - prezentarea aspectelor caracteristice ale diferitelor sărbători (Nașterea Domnului, Botezul Domnului, Învierea Domnului, Înălțarea Domnului) - lectura unor texte literare referitoare la marile sărbători creștine - audierea/ învățarea unor colinde și cântări religioase - participarea la serbări școlare - realizarea unor proiecte pe diferite teme interdisciplinare: Religie – Științe (de exemplu, „Apa în viața creștinului”, „Natura, darul lui Dumnezeu pentru om” etc.); Religie - Arte plastice („Darul meu pentru tine” - realizarea unor desene și confecționarea unor felicitări, ornamente, colaje etc., cu ocazia diferitelor sărbători religioase) - identificarea unor obiceiuri și tradiții populare referitoare la diferite sărbători și evenimente religioase, care se manifestă în viața familiei, a comunității locale 	<p>3.2. Prezentarea importantei unor sărbători și evenimente cu conținuturi și semnificații religioase, din viața creștinilor</p> <ul style="list-style-type: none"> - discuții pe tema diferitelor sărbători religioase și a unor aspecte specifice acestora în viața familiei sau a comunității (modelele oferite creștinilor de persoanele biblice prezente la evenimentele din viața Mântuitorului, obiceiuri preluate, de exemplu, oferirea de daruri, după modelul magilor, sărbătorirea zilei femeii creștine în duminica mironosițelor etc.) - realizarea unor proiecte, individual sau pe grupe, cu diferite teme („Drumul magilor”, „Ce sfinți sărbătorim în luna aceasta”, „Duminica femeilor mironosițe” etc.) - realizarea de felicitări, ornamente, colaje etc., cu ocazia sărbătorilor religioase - lectura unor texte literare, referitoare la marile sărbători religioase - participarea la sărbătorile comunității - prezentarea unor obiceiuri și tradiții populare referitoare la diferite sărbători și evenimente religioase, care se manifestă în viața familiei, a comunității locale

Conținuturi

DOMENII	CLASA a III-a	CLASA a IV-a
Să descoperim iubirea lui Dumnezeu	<ul style="list-style-type: none"> - Crearea: Dumnezeu creează prin Cuvântul său; Îngerii, mesagerii lui Dumnezeu; Omul, chemat să-l laude pe Dumnezeu - Rugăciunea: Dumnezeu este speranța noastră - Păcatul: Neascultarea primilor oameni - Conștiința: Cuvântul lui Dumnezeu luminează conștiința - Fericirea: Sfinții, modele în urmarea binelui 	<ul style="list-style-type: none"> - Crearea: Mă minunez în fața creației, operă a Sfintei Treimi; Îngerii, îl servesc pe Dumnezeu - Omul: Omul, chemat să trăiască în comuniune cu Dumnezeu și cu frații săi - Rugăciunea: Omul participă la viața divină - Păcatul: Cain și Abel - Conștiința: Ne rugăm Spiritului Sfânt să facem voia lui Dumnezeu și să nu păcătuim - Fericirea: Prin puterea Spiritului Sfânt mergem pe urmele sfinților
Să parcurgem istoria poporului lui Dumnezeu	<ul style="list-style-type: none"> - Avraam: Apariția de la Mamvre - Moise: Cele 10 porunci - Profeți: David și Chivotul Legământului; Profeția lui Natan 	<ul style="list-style-type: none"> - Avraam: Sacrificiul lui Isaac - Moise: Încălcare Legământului de pe Sinai și descoperirea îndurării lui Dumnezeu - Profeți: Chemarea profetului Ilie; Isaia anunță nașterea lui Emanuel
Cu Isus Cristos să-l cunoaștem pe Tatăl	<ul style="list-style-type: none"> - Nașterea: Iosif primește vestea Întropării; Nașterea și vizita magilor - Copilăria lui Isus: Fuga în Egipt - Chemarea la o viață nouă: Botezul lui Isus - Speranța: Isus învinge răul în deșert - Credința: Parabola Semănătorului; Isus umblă pe mare; Mărturisirea de credință a lui Petru - Rugăciunea lui Isus: Schimbarea la față - Patima lui Cristos: Intrarea în Ierusalim - Învierea: Trimiterea apostolilor în misiune 	<ul style="list-style-type: none"> - Nașterea: „Neamuri vor umbra în Lumina ta” (Is. 60,3) - Copilăria lui Isus: Ioan Botezătorul îl vestește pe Mielul lui Dumnezeu - Chemarea lui Isus: Chemarea primilor Apostoli - Speranța: Minunea de la Nunta din Cana - Credința: Dialogul lui Isus cu Nicodim - Rugăciunea lui Isus: Învierea lui Lazăr - Gratuitatea iubirii: Spălarea picioarelor - Patima lui Cristos: Patima după Sfântul Ioan - Învierea: Maria Magdalena și ucenicii
Prin Spiritul Sfânt trăim în Biserică	<ul style="list-style-type: none"> - Înălțarea: Așteptarea Spiritului Sfânt - Rusaliile: Cuvântarea lui Petru - Chemarea la sfințenie: Sfântul Ștefan - Viața în Biserică: Convertirea Sfântului Pavel; Imnul dragostei (Cor. 13,1-8) 	<ul style="list-style-type: none"> - Înălțarea: Promisiunea Spiritului Sfânt - Rusaliile: Legea cea nouă în inimile creștinilor - Chemarea la sfințenie: Isus Cristos în mărirea lui Dumnezeu Tatăl - Viața în Biserică: Viața sacramentală în Biserică; Maria, Mama Bisericii

Lista elementelor de conținut este completată cu un ansamblu de elemente de tip predominant confesional (rugăciuni, texte biblice, cântări religioase și colinde), recomandate a fi abordate pe parcursul fiecărei clase. Acestea nu vor fi analizate ca unități de conținut de sine stătătoare, ci vor constitui modalități de exemplificare a temelor anterior menționate.

La clasa a III-a, propunem următoarea listă cu elemente:

- audierea și/ sau învățarea unor **rugăciuni**: rugăciunea „Îngerul Domnului”; fragmente din psalmi (Ps. 91,1-5; Ps. 104,1-9; Ps. 77,1-7; Ps. 118,1-3.11.13.15.18; Ps. 95,1-4.7; Ps. 71,1-2.5.7.19; Ps. 22); rugăciunea înainte de împărțășanie; rugăciune după împărțășanie;
- audierea și / sau învățarea unor **texte biblice** scurte, „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața.” (Io. 14,6); "Acesta este Fiul Meu cel iubit întru Care am binevoit." (Mt. 3,17); „Nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu." (Mt. 4,4); „Îndrăzniți, Eu sunt; nu vă temeți!” (Mt. 14,27); „Tu ești Cristos, Fiul lui Dumnezeu Cel viu." (Mt. 16,16); „Osana Fiului lui David; binecuvântat este Cel ce vine întru numele Domnului! Osana întru cei de sus! ” (Mt. 21,9);
- audierea și / sau învățarea de **cântări religioase**: „Îngeri, mesageri ai Cuvântului”; „Veniți să ne închinăm” (cu variante pentru praznicele împărătești studiate); „Sfinte Dumnezeule”; „Doamne fă din mine”, „Deschide-ne inima la Cuvântul Tău”, „Nu-ți fie teamă”, „Tu ești Cristos Fiul lui Dumnezeu”, „Domnul e păstorul meu”, „Câți în Cristos v-ați botezat”; „Troparul Botezului Domnului”; Sfânt, Sfânt este Domnul Savaot”; „Troparul Înălțării Domnului”; „Maica Soarelui”, „Fecioara la munte”;
- audierea și/ sau învățarea de **colinde**: „Colo-n sus și mai în sus”; „La Vifleem colo-n jos”; „Praznic luminos”;
- lectura unor aspecte din **viața unor persoane biblice și a unor sfinți**: Avraam, Moise, Regele David, Sfântul Iosif, Sfântul Pavel, Sfântul Francisc, Sfânta Tereza a Pruncului Isus.

La clasa a IV-a, propunem următoarea listă cu elemente:

- audierea și/ sau învățarea unor **rugăciuni**: rugăciunea de abandonare a Sfântului Charles de Foucauld; rugăciunea ecteniilor; Acatistul;
- audierea și/ sau învățarea unor **texte biblice**: „Să-L iubești pe Domnul Dumnezeu tău din toată inima ta și din tot sufletul tău și din toată puterea ta și din tot cugetul tău, iar pe aproapele tău ca pe tine însuși.” (Lc. 10,27); „Căci dragostea de Dumnezeu aceasta este: Să păzim poruncile Lui; și poruncile Lui nu sunt grele.” (I Io. 5,3); „Ascultă sfatul și primește învățătura, ca să fii înțelept toată viața.” (Pilde 19,20); „Pe toate căile tale, gândește-te la Domnul” (Pilde 3,6);
- audierea și/ sau învățarea de **cântări religioase**: „Doamne noi Te laudăm”, „Spirite Sfânt suflu de viață”; „Tu ești viața noastră”; „Dintr-atâtea hotare”; „Binecuvântat ești Doamne”; „Cântați Domnului”; „Sfinte Dumnezeule” „Domnul te cheamă”; „Vino tu Emanuele”; „O, Măicuță sfântă”; „Eu v-am ales”; „Cum să-ți mulțumesc”; „Laudate Dominum”; „Mulțumim Domnului căci este bun”; „Sunt fericit”; „Tatăl nostru”; „Calea Crucii”; „Spirite Sfânt izvorul iubirii”; „Ave, Steaua mării”; „Magnificat”; „Crucii Tale”;
- audierea și/ sau învățarea de **colinde**: „Doamne, a Tale cuvinte”; „Nouă, azi ne-a răsărit”; „O, ce veste minunată”; „Trei crai de la răsărit”;
- lectura unor aspecte din **viața unor sfinți**: Sfântul Francisc de Assisi, Martin Luther King, Sfântul Thomas Morus, Charles de Foucauld.

Sugestii metodologice

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta cadrul didactic în aplicarea programei școlare pentru proiectarea și derularea la clasă a activităților de predare-învățare-evaluare, în concordanță cu specificul disciplinei *Religie*. Elevul va învăța, prin metode adecvate vârstei, ceea ce îi este necesar pentru dezvoltarea sa armonioasă la această etapă de vârstă și pentru a face față cu succes cerințelor școlare. La acest nivel de vârstă, cadrul didactic va urmări sistematic realizarea de conexiuni între toate disciplinele de studiu, creând contexte semnificative de învățare pentru viața reală.

Strategii didactice

Valorificarea valențelor formative ale disciplinei *Religie* promovează utilizarea de strategii didactice care accentuează construcția progresivă a cunoștințelor specifice, prin abordări flexibile și diferențiate ale conținuturilor învățării, în paralel cu formarea progresivă la elevi a capacității de autoevaluare a comportamentelor verbale și acționale, aplicabile în diferite contexte de viață din mediul apropiat al copilului.

Caracterul practic-aplicativ al disciplinei *Religie* solicită utilizarea, pentru segmentul de vârstă căruia ne adresăm, a unui cadru metodologic variat, care îmbină metodele tradiționale cu cele moderne, astfel încât acestea să devină căi pentru dezvoltarea capacității de comunicare a elevilor, pentru crearea unui cadru educațional bazat pe moralitate și religiozitate, prin care să fie sprijinită formarea de conduite precum încrederea, respectul pentru diferență, atitudinea pozitivă față de sine și față de alții, care să ajute la interiorizarea valorilor și a normelor moral-religioase.

Metodele de predare-învățare recomandate în activitățile didactice la disciplina *Religie* vizează cu precădere:

- observarea și învățarea prin descoperire, pornind de la seturi de imagini din diferite categorii (icoane, ilustrații cu conținut moral, fotografii care reflectă aspecte din viața religioasă proprie și a familiei, imagini ce fac referire la acțiuni și elemente liturgice etc.);
- studiul de caz, pentru analizarea unor situații reale sau imaginare, pornind de la experiențele de învățare și de viață ale elevilor;
- lectura textului biblic, pentru a facilita dezvoltarea vocabularului cu termeni din domeniul religios și pentru a le susține interesul față de aprofundarea mesajului textului revelat;
- conversația, pentru identificarea, împreună cu elevii, a modalităților de aplicare în viața reală a diferitelor valori religioase, pentru evidențierea trăsăturilor morale ale persoanelor biblice sau ale personajelor din diferite povestiri cu conținut moral etc.
- învățarea problematizată, prin implicarea elevilor în rezolvarea unor situații-problemă simple, pornind de la prezentarea unor aspecte și evenimente cu valențe morale;
- jocul de rol cu diferite teme și dramatizarea, pentru identificarea unor aspecte specifice domeniului religios, pentru analizarea și evaluarea critică a unor situații din diferite grupuri de apartenență sau pentru exersarea unor practici cu caracter moral-religios;
- învățarea bazată de proiect, metodă ce își propune implicarea elevilor în activități de grup, în vederea realizării de investigații pe o temă propusă de profesor, urmată de prezentarea produsului obținut într-un text, dosar tematic, expoziție etc.

Aplicarea metodelor anterior descrise presupune utilizarea unor mijloace de învățământ variate, în special a celor cu caracter intuitiv, ilustrativ și oferă contexte de alternare a diferitelor forme de organizare a activității (individuală, în grupuri mici, frontal), de realizare a unor activități religioase specifice (audierea de povestiri, rugăciuni, texte și cântări religioase, colinde etc.), de implicare a elevilor în diferite activități extrașcolare, care completează și îmbogățesc demersurile didactice desfășurate prin ora de religie. Astfel, se recomandă ca profesorul de religie să utilizeze mijloace didactice adecvate: planșe ilustrative, softuri educaționale, CD-uri și DVD-uri cu filmulețe, prezentări educative, cu ajutorul noilor tehnologii adaptate conținuturilor propuse; culegeri de texte literare în versuri și proză, cântece necesare ca suport pentru serbări și lecții curente.

Contexte și medii de învățare

Ora de *Religie* nu înseamnă numai activitatea obișnuită a profesorului cu elevii în sala de clasă. Prin specificul ei, educația religioasă permite organizarea unor contexte variate de învățare, care să-i motiveze pe elevi pentru participarea activă și să le susțină interesul pentru domeniul *Religiei*.

Așadar, cum și unde anume se pot organiza activitățile de învățare la disciplina *Religie*?

- Învățăm în sala de clasă! În sălile de clasă, profesorul poate organiza diferite activități de predare-învățare cu elevii: lecții obișnuite de prezentare de noi teme, întâlniri cu personalități relevante pentru domeniul religiei, discuții pe teme religioase cu părinți sau cu alți membri ai comunității etc.

- Mergem la bibliotecă! Profesorul de religie, împreună cu elevii, poate organiza activitatea la biblioteca școlii sau la altă bibliotecă din comunitate. În aceste contexte de învățare, elevii pot fi încurajați și susținuți să se familiarizeze cu spațiul bibliotecii, să observe cum se caută o carte, să participe la întâlniri cu diferite personalități.
- Vizităm biserica! Biserica este un spațiu cu înalte valențe educative pentru ora de religie. Profesorul poate organiza cu elevii vizite la biserică în diferite ocazii și scopuri: pentru participarea și observarea anumitor slujbe bisericești, pentru discuții cu preotul pe teme religioase sau pentru a organiza în comun diferite evenimente importante pentru comunitate ori activități de întraajutorare a membrilor acesteia.
- Leșim în alte spații din afara școlii! Profesorul de religie și elevii pot derula activități de învățare și în contexte extrașcolare precum: mersul la cinematograful pentru vizionarea unor filme pe teme religioase relevante din perspectiva acestei materii de studiu, vizitarea unor muzee, plimbarea pe stradă/ prin parc pentru observarea comportamentelor oamenilor și analiza acestora din perspectiva moralei religioase.
- Mergem în excursii tematice la mănăstiri sau alte lăcașuri de cult! Profesorul de religie poate organiza excursii cu elevii, pe un traseu care să cuprindă o serie de mănăstiri sau alte așezăminte religioase cu o anumită semnificație pentru comunitatea sau regiunea respectivă. În acest context, se pot organiza discuții cu specialiștii din muzeele mănăstirilor, se pot iniția dialoguri cu unii duhovnici, se observă sau se descriu spațiile sau obiectele cu caracter sacru.
- Căutăm pe Internet informații și imagini cu caracter religios! În afară de faptul că unele lecții sau teme pot utiliza platforme educaționale, profesorul poate să descopere pe Internet, împreună cu elevii, informații relevante despre specificul vieții religioase din spațiul proximal sau din alte arealuri geografice și culturale, poate urmări secvențe muzicale, filmice, liturgice ce sunt corelate cu temele planificate.

Aspecte privind evaluarea

Evaluarea reprezintă o componentă organică a procesului de învățământ. Se recomandă cu prioritate metode moderne de evaluare precum: observarea sistematică a comportamentului elevilor, centrarea pe progresul personal, autoevaluarea, realizarea unor proiecte care să valorifice achizițiile copiilor și să stimuleze în același timp dezvoltarea de valori și atitudini, în contexte firești, sincretice, adaptate vârstei. Este recomandabil ca evaluarea să se realizeze prin raportare la standarde generale și nu la nivelul clasei. De asemenea, evaluarea orientează cadrul didactic în reglarea strategiilor de predare, pentru o mai bună adecvare la particularitățile individuale și de vârstă ale elevilor.

Procesul de evaluare va pune accent pe recunoașterea experiențelor de învățare și a competențelor dobândite de către copii în contexte nonformale sau informale. Evoluția copilului va fi înregistrată și discutată cu părinții. În întreaga activitate de învățare și evaluare va fi urmărit, încurajat și valorizat progresul fiecărui copil în parte.

Grupul de lucru

Fodoca Maria	Liceul Teologic Greco-Catolic „Timotei Cipariu” București
Moșneag Angela	Liceul Teologic Greco-Catolic „Sfântul Vasile" Blaj

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

PROGRAME ȘCOLARE

**RELIGIE
CULTUL GRECO-CATOLIC**

CLASELE a V- a – a VIII- a

*Aprobată prin ordin al ministrului
Nr. 5097/09.09.2009*

București, 2009

NOTĂ DE PREZENTARE

Actualele programe școlare au fost elaborate din perspectiva trecerii de la modelul de proiectare curriculară centrat pe obiective – elaborat și implementat în sistemul românesc de învățământ la mijlocul anilor '90 – la modelul centrat pe competențe. Adoptarea noului model de proiectare curriculară este determinată, pe de o parte, de nevoia de a realiza actualizarea formatului și unitatea concepției programelor școlare la nivelul ciclurilor de învățământ gimnazial și liceal. Pe de altă parte, acest demers asigură racordarea la dezvoltările curriculare actuale, centrate pe rezultate explicite și evaluabile ale învățării.

Prezentul document conține programele școlare de **Religie – Cultul Greco-Catolic** și se adresează profesorilor care predau această disciplină la clasele a V-a – a VIII-a.

Pornind de la importanța competențelor pentru viața activă într-o societate a cunoașterii specifică secolului XXI, prezentul document prezintă programele școlare de **Religie – Cultul Greco-Catolic** pentru clasele a V-a – a VIII-a pe baza modelului de proiectare curriculară centrat pe competențe, care vizează înzestrarea elevului cu un ansamblu structurat de competențe de tip funcțional.

Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene privind competențele-cheie din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți (2006/962/EC) conturează, pentru absolvenții învățământului obligatoriu, un „profil de formare european” structurat pe opt domenii de competențe-cheie: Competențe sociale și civice, Comunicare în limba maternă, Comunicare în limbi străine, Competențe matematice și competențe de bază în științe și tehnologii, Competența digitală, A învăța să înveți, Spirit de inițiativă și antreprenoriat, Sensibilizare și exprimare culturală. Competențele sunt definite ca ansambluri de cunoștințe, deprinderi și atitudini care urmează să fie formate până la finele școlarității obligatorii, de care are nevoie fiecare tânăr pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru cetățenia activă, pentru incluziune socială și pentru angajare pe piața muncii. Structurarea acestor competențe-cheie se realizează la intersecția mai multor paradigme educaționale și vizează atât unele domenii „academice”, cât și aspecte inter- și transdisciplinare, metacognitive, realizabile prin efortul mai multor arii curriculare.

Contribuția disciplinei **Religie – Cultul Greco-Catolic** la formarea și dezvoltarea competențelor-cheie europene este nuanțată și diversificată, incluzând atât contribuția directă, prin susținerea formării și dezvoltării anumitor competențe-cheie, cât și contribuția indirectă/sensibilizarea cu privire la alte competențe-cheie. Disciplina **Religie – Cultul Greco-Catolic** contribuie îndeosebi în ceea ce privește următoarele domenii de competențe-cheie:

- Competențe sociale și civice
- Sensibilizare și exprimare culturală
- Comunicare în limba maternă
- A învăța să înveți

Elaborarea progranelor de **Religie – Cultul Greco-Catolic** s-a realizat având în vedere următoarele aspecte:

- utilizarea modelului de proiectare curriculară centrată pe competențe, model care permite asigurarea continuității și progresiei de la o clasă la alta, dar și continuitatea cu programele de Religie pentru ciclul primar și cele pentru liceu;
- asigurarea calității educației și compatibilizarea curriculumului național cu cel european, cu standardele europene prin formarea domeniilor de competențe-cheie, îndeosebi a competențelor culturale, de comunicare, interpersonale și civice, indispensabile vieții active într-o societate a cunoașterii specifică secolului XXI;
- asigurarea coerenței la nivelul ariei curriculare *Om și societate*, prin corelarea cu schimbările intervenite la nivelul celorlalte programe școlare;
- recomandarea unor valori și atitudini care să completeze dimensiunea cognitivă a învățării cu cea morală, din perspectiva finalităților educației, dar și a disciplinei **Religie**;
- includerea unor sugestii metodologice care să orienteze spre modalități didactice concrete de utilizare a curriculumului în proiectarea și realizarea activităților de predare-învățare-evaluare;
- contribuția Religiei la finalitățile sistemului de învățământ din România;
- contribuția Religiei la formarea competențelor cheie europene;

- identificarea acelor competențe care pot fi evaluate în perioada finalizării învățământului obligatoriu;
- identificarea unui număr relevant de situații în care este cerută demonstrarea fiecărei competențe;
- selectarea unui anumit decupaj de conținut organizat în jurul unor domenii relevante pentru elev și reprezentative din perspectiva credinței și a cerințelor societății contemporane;
- contribuția competențelor cheie din aria curriculară *Om și societate* la profilul de formare al absolventului învățământului obligatoriu, în mod deosebit la competențe care vizează: comunicarea, participarea la rezolvarea problemelor comunității, învățarea eficientă.

Disciplina Religie are un rol deosebit de important în formarea personalității elevilor, în formarea unor deprinderi și abilități necesare pentru a le asigura accesul la învățarea pe toată durata vieții și integrarea activă într-o societate bazată pe cunoaștere.

Scopul studierii Religiei este acela de a forma personalități în concordanță cu valorile creștine, prin integrarea cunoștințelor religioase în structurarea de atitudini moral-creștine și prin aplicarea învățaturii de credință în viața proprie și a comunității.

Prin cunoștințele, atitudinile și valorile promovate, disciplina **Religie – Cultul Greco-Catolic** contribuie la formarea competențelor cheie stabilite la nivelul Comisiei Europene, cu precădere la formarea celor care vizează domeniile: a învăța să înveți, competențe interpersonale, interculturale, sociale și civice și „sensibilitate la cultură”.

Disciplina **Religie – Cultul Greco-Catolic** face parte din aria curriculară ”Om și societate” și i se alocă o oră/săptămână în trunchiul comun pentru toate nivelurile de învățământ.

Programa școlară de **Religie – Cultul Greco-Catolic** este structurată pe următoarele componente:

- nota de prezentare;
- competențe generale;
- valori și atitudini;
- competențe specifice și conținuturi;
- conținuturi ale învățării;
- sugestii metodologice.

Competențele generale se definesc pe obiect de studiu și se formează pe durata învățământului gimnazial. Ele au un grad ridicat de generalitate și complexitate și au rolul de a orienta demersul didactic către achizițiile finale dobândite de elev prin învățare. Pentru fiecare an de studiu, programa propune **competențe specifice**, deduse din competențele generale; ele reprezintă achiziții-cheie ale învățării.

Conținuturile sunt organizate tematic și au grade diferite de complexitate. Profesorii vor acorda fiecărei teme, numărul de ore pe care îl consideră necesar, astfel încât să trateze în mod adecvat toate acele probleme, pe care le au în vedere în construirea lecțiilor. Un conținut poate fi tratat în una sau mai multe lecții, conform deciziei profesorului. Ordinea temelor poate fi schimbată în funcție de nevoile concrete ale activității didactice, în măsura în care nu se modifică sensul programei.

În actuala prezentare, programa de **Religie – Cultul Greco-Catolic**, apare ca un instrument util de lucru nu numai pentru profesorii care predau această disciplină, dar și pentru colegii lor din aria curriculară *Om și societate* care intră astfel în contact cu realități mai puțin abordate și interesante prin încărcătura lor culturală.

Pornind de la ideea că un demers de proiectare curriculară trebuie să acorde conceptului de competență semnificația unui „organizator” în relație cu care sunt stabilite finalitățile învățării, sunt selectate conținuturile specifice și sunt organizate strategiile de predare-învățare-evaluare, actuala programă școlară a urmărit valorizarea cadrului european al competențelor-cheie la următoarele niveluri: formularea competențelor generale și selectarea seturilor de valori și atitudini; organizarea elementelor de conținut și corelarea acestora cu competențele specifice; elaborarea sugestiilor metodologice.

Programa este în așa fel concepută încât să încurajeze creativitatea didactică și adecvarea demersurilor didactice la particularitățile elevilor.

Profesorii și autorii de manuale își pot concentra atenția în mod diferit asupra activităților de învățare și asupra practicilor didactice.

COMPETENȚE GENERALE

1. Cunoașterea și iubirea lui Dumnezeu ca fundament al mântuirii și desăvârșirii omului;
2. Cunoașterea și folosirea adecvată a limbajului religios în diferite contexte de comunicare;
3. Trăirea valorilor creștine și utilizarea cunoștințelor religioase prin propriile atitudini și comportamente;
4. Cooperarea cu ceilalți în rezolvarea unor probleme teoretice și practice, în cadrul diferitelor grupuri;
5. Aplicarea învățaturii de credință în viață personală și a comunității.

VALORI ȘI ATITUDINI

- Conștientizarea rolului învățăturilor Bisericii în viața personală și a comunității;
- Dezvoltarea respectului față de cele sfinte;
- Asumarea propriei identități religioase;
- Responsabilitate în exercitarea drepturilor și a obligațiilor care decurg din apartenența la diferite identități (confesiune, națiune, comunitate, profesie, cultură etc.);
- Respect și înțelegere față de semenii de alte credințe și convingeri;
- Manifestare a respectului pentru ceilalți;
- Interesul pentru aprofundarea cunoștințelor religioase în vederea permanentei deveniri spirituale;
- Asumarea toleranței etnice, religioase și culturale.

CLASA A V-A
COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI

Cunoașterea și iubirea lui Dumnezeu ca fundament al mântuirii și desăvârșirii omului

Competențe specifice	Conținuturi
1.1. Definirea noțiunilor religioase;	Ce înseamnă a fi creștin?
1.2. Descoperirea rugăciunii ca mijloc de comunicare cu Dumnezeu;	Rugăciunea. Rugăciunea Tatăl Nostru. Ce sunt sacramentele?
1.3. Analizarea și exemplificarea conținuturilor noțiunilor religioase;	Sacramentele inițierii creștine. Sacramentele de vindecare.
1.4. Explicarea modului și condițiilor de administrare a sacramentelor;	Sacramentele de slujire .

Utilizarea adecvată a limbajului religios, în diferite contexte de comunicare

Competențe specifice	Conținuturi
2.1. Utilizarea adecvată a termenilor și noțiunilor religioase;	Sacramentele inițierii creștine. Sacramentele de vindecare.
2.2. Explicarea celebrării sacramentelor, sacramentaliilor;	Sacramentele de slujire. Sacramentaliile.

Trăirea valorilor creștine și utilizarea cunoștințelor religioase prin propriile atitudini și comportamente

Competențe specifice	Conținuturi
3.1. Explicarea semnificației sacramentelor;	Ce înseamnă a fi creștin?
3.2. Recunoașterea roadelor sacramentelor în viața creștinului;	Rugăciunea. Rugăciunea Tatăl Nostru. Sacramentele inițierii creștine.
3.3. Exemplificarea trăirii personale a relației cu Dumnezeu;	Sacramentele de vindecare. Sacramentele de slujire.

Cooperarea cu ceilalți în rezolvarea unor probleme teoretice și practice, în cadrul diferitelor grupuri

Competențe specifice	Conținuturi
4.1. Identificarea modalităților concrete de aplicare a învățăturilor creștine în diferite situații de viață;	Ce înseamnă a fi creștin? Rugăciunea. Rugăciunea Tatăl Nostru. Sacramentele inițierii creștine.
4.2. Analizarea relației dintre propria credință și alte credințe religioase și convingeri, la nivel general și la nivelul comunității;	Sacramentele de vindecare. Sacramentele de slujire. Sacramentaliile.

Aplicarea învățăturii de credință în viața personală și a comunității

Competențe specifice	Conținuturi
5.1. Caracterizarea unui comportament moral creștin;	Ce înseamnă a fi creștin? Rugăciunea. Rugăciunea Tatăl Nostru. Ce sunt sacramentele? Sacramentele inițierii creștine.
5.2. Realizarea de proiecte în vederea rezolvării unor situații conflictuale în cadrul grupului, în baza moralei creștine;	Sacramentele de vindecare. Sacramentele de slujire. Despre sacramentalii.

CONȚINUTURI

Ce înseamnă a fi creștin?

Rugăciunea. Rugăciunea Tatăl Nostru

Ce sunt sacramentele?

Sacramentele inițierii creștine

1. Botezul
2. Mirul
3. Euharistia

Sacramentele de vindecare

1. Spovada
2. Ungerea bolnavilor (Maslul)

Sacramentele de slujire

1. Preoția
2. Căsătoria

Sacramentaliile

Clasa a VI-a
COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI

Cunoașterea și iubirea lui Dumnezeu ca fundament al mântuirii și desăvârșirii omului

Competențe specifice	Conținuturi
1.1. Definirea noțiunilor religioase;	Viața în Cristos – Fericirile. Păcatul. Cele zece porunci. Poruncile Bisericii.
1.2. Analizarea și exemplificarea conținuturilor celor zece porunci în baza textelor din Sfânta Scriptură;	
1.3. Explicarea modalităților de trăire a celor zece porunci;	

Cunoașterea și folosirea adecvată a limbajului religios, în diferite contexte de comunicare

Competențe specifice	Conținuturi
2.1. Utilizarea adecvată a termenilor și noțiunilor religioase;	Viața în Cristos – Fericirile. Păcatul. Cele zece porunci. Poruncile Bisericii.
2.2. Explicarea termenilor biblici și a noțiunilor religioase în diferite contexte biblice;	

Trăirea valorilor creștine și utilizarea cunoștințelor religioase prin propriile atitudini și comportamente

Competențe specifice	Conținuturi
3.1. Identificarea unor situații de viață ca mod de trăire a celor zece porunci;	Viața în Cristos – Fericirile. Păcatul. Cele zece porunci. Poruncile Bisericii.
3.2. Descoperirea poruncilor ca mod de trăire a fericirilor evanghelice;	
3.3. Exemplificarea trăirii personale a valorilor creștine;	

Cooperarea cu ceilalți în rezolvarea unor probleme teoretice și practice, în cadrul diferitelor grupuri

Competențe specifice	Conținuturi
4.1. Identificarea modalităților concrete de aplicare a învățăturilor creștine în diferite situații de viață;	Viața în Cristos – Fericirile. Păcatul. Cele zece porunci. Poruncile Bisericii.
4.2. Analizarea relației dintre propria credință și alte convingeri și credințe religioase, la nivel general și la nivelul comunității;	

Aplicarea învățăturii de credință în viața personală și a comunității

Competențe specifice	Conținuturi
5.1. Caracterizarea unui comportament moral creștin, pornind de la mesajul poruncilor divine;	Viața în Cristos – Fericirile. Păcatul. Cele zece porunci. Poruncile Bisericii.
5.2. Realizarea de proiecte în vederea rezolvării unor situații conflictuale în cadrul grupului, în baza moralei creștine;	

CONȚINUTURI

Viața în Cristos – Fericirile

Virtuțile cardinale

Virtuțile teologale

Păcatul

Cele zece porunci

1. „Eu sunt Domnul Dumnezeuul tău.
Să nu mai ai alți dumnezei afară de mine!”
2. Să nu iei numele Domnului Dumnezeuului tău în zadar!
3. Adu-ți aminte să sfințești Ziua Domnului!
4. Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta!
5. Să nu ucizi!
6. Să nu faci fapte necurate!
7. Să nu furi!
8. Să nu mărturisești strâmb împotriva aproapelui tău!
9. Să nu poftești femeia aproapelui tău.
10. Să nu dorești bunurile aproapelui tău.

Poruncile Bisericii

Clasa a VII-a
COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI

Cunoașterea principalelor momente istorice care au marcat viața Bisericii

Competențe specifice	Conținuturi
1.1. Definirea unor noțiuni specifice istoriei bisericii;	Biserica în primele veacuri. Separarea Bisericii: Orient și Occident. Reforma Bisericii din Occident. Biserica în secolele XVII - XIX Biserica în lumea contemporană și Conciliul Vatican II. Biserica Greco-catolică în România.
1.2. Precizarea principalelor evenimente din istoria bisericii;	
1.3. Explicarea unor evenimente din istoria Bisericii în contextul epocii istorice respective;	

Cunoașterea și utilizarea adecvată a limbajului religios, în diferite contexte de comunicare

Competențe specifice	Conținuturi
2.1. Utilizarea adecvată a termenilor și noțiunilor religioase;	Biserica în primele veacuri. Separarea Bisericii: Orient și Occident. Reforma Bisericii din Occident. Biserica în secolele XVII – XIX. Biserica în lumea contemporană și Conciliul Vatican II. Biserica Greco-catolică în România.
2.2. Explicarea termenilor și a noțiunilor specifice istoriei Bisericii;	

Utilizarea cunoștințelor de istorie a Bisericii și trăirea valorilor creștine prin propriile atitudini și comportamente

Competențe specifice	Conținuturi
3.1. Identificarea unor situații din istoria bisericii ca mod de descoperire și trăire a identității creștine;	Oameni ai credinței în mijlocul lumii. Biserica în primele veacuri. Separarea Bisericii: Orient și Occident. Reforma Bisericii din Occident. Biserica în secolele XVII – XIX. Biserica în lumea contemporană și Conciliul Vatican II. Biserica Greco-catolică în România.
3.2. Descoperirea adevărilor de credință ca mod de trăire în comuniune cu Dumnezeu;	
3.3. Exemplificarea trăirii personale și comunitare a valorilor creștine în diferite contexte;	

Cooperarea cu ceilalți în rezolvarea unor probleme teoretice și practice, în cadrul diferitelor grupuri

Competențe specifice	Conținuturi
4.1. Identificarea unor situații conflictuale din istoria bisericii și formularea unor soluții moral-creștine pentru depășirea lor;	Oameni ai credinței în mijlocul lumii. Biserica în primele veacuri. Separarea Bisericii: Orient și Occident. Reforma Bisericii din Occident. Biserica în secolele XVII – XIX. Biserica în lumea contemporană și Conciliul Vatican II. Biserica Greco-catolică în România.
4.2. Analizarea relației dintre propria credință și alte convingeri și credințe religioase;	

Aplicarea învățaturii de credință în viața personală și a comunității

Competențe specifice	Conținuturi
5.1. Caracterizarea unui comportament moral creștin în viața personală și comunitară;	Oameni ai credinței în mijlocul lumii. Biserica în primele veacuri. Separarea Bisericii: Orient și Occident. Reforma Bisericii din Occident. Biserica în secolele XVII – XIX. Biserica în lumea contemporană și Conciliul Vatican II. Biserica Greco-catolică în România.
5.2. Realizarea de proiecte în vederea rezolvării unor situații conflictuale în cadrul grupului, în baza moralei creștine;	

CONȚINUTURI

- 1. Oameni ai credinței în mijlocul lumii**
- 2. Biserica în primele veacuri**
 - Nașterea Bisericii
 - Persecuția Bisericii
 - Răspândirea creștinismului în Imperiul Roman
 - Conciliile ecumenice
- 3. Separarea Bisericii: Orient și Occident**
- 4. Reforma Bisericii din Occident**
- 5. Biserica în secolele XVII - XIX**
- 6. Biserica în lumea contemporană și Conciliul Vatican II**
- 7. Biserica Greco-catolică în România**
 - Unirea românilor din Transilvania cu Biserica Romei
 - Personalități marcante ale Bisericii și rolul lor în cultura poporului român
 - Martirii Bisericii greco-catolice

Clasa a VIII-a

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI

Cunoașterea și iubirea lui Dumnezeu ca fundament al mântuirii și desăvârșirii omului

Competențe specifice	Conținuturi
1.1. Definirea noțiunilor religioase și a adevărilor de credință;	Cred în Dumnezeu, Tatăl. Cred în Isus Cristos, Fiul lui Dumnezeu. Cred în Spiritul Sfânt. Cred în Sfânta Biserică. Cred în iertarea păcatelor. Cred în învierea morților. Cred în viața veșnică. Maria, Mama lui Cristos a Bisericii. Sărbători în Cinstea Maicii Domnului.
1.2. Descoperirea adevărilor de credință pe baza textelor Sfintei Scripturi;	
1.3. Explicarea principalelor etape ale Revelației.	

Cunoașterea și utilizarea adecvată a limbajului religios în diferite contexte de comunicare

Competențe specifice	Conținuturi
2.1. Utilizarea adecvată a termenilor și noțiunilor religioase;	Cred în Dumnezeu, Tatăl. Cred în Isus Cristos, Fiul lui Dumnezeu. Cred în Spiritul Sfânt. Cred în Sfânta Biserică. Cred în iertarea păcatelor. Cred în învierea morților. Cred în viața veșnică. Sărbători în Cinstea Maicii Domnului. Rugăciuni Mariane.
2.2. Explicarea termenilor biblici și a noțiunilor religioase în diferite contexte biblice.	

Utilizarea cunoștințelor religioase și trăirea valorilor creștine prin propriile atitudini și comportamente

Competențe specifice	Conținuturi
3.1. Identificarea unor situații de viață ca mod de trăire a identității creștine;	Cred în Dumnezeu, Tatăl. Cred în Isus Cristos, Fiul lui Dumnezeu. Cred în Spiritul Sfânt. Cred în Sfânta Biserică. Cred în iertarea păcatelor. Cred în învierea morților. Cred în viața veșnică. Maria, Mama lui Cristos a Bisericii. Sărbători în Cinstea Maicii Domnului. Rugăciuni Mariane.
3.2. Descoperirea adevărilor de credință ca mod de trăire în comuniune cu Dumnezeu;	
3.3. Exemplificarea trăirii personale și comunitare a valorilor creștine.	

Cooperarea cu ceilalți în rezolvarea unor probleme teoretice și practice, în cadrul diferitelor grupuri

Competențe specifice	Conținuturi
4.1. Identificarea unor situații conflictuale și formularea unor soluții moral-creștine pentru depășirea lor;	Cred în Dumnezeu, Tatăl. Cred în Isus Cristos, Fiul lui Dumnezeu. Cred în Spiritul Sfânt. Cred în Sfânta Biserică. Cred în iertarea păcatelor. Cred în învierea morților. Cred în viața veșnică. Maria, Mama lui Cristos a Bisericii. Sărbători în Cinstea Maicii Domnului. Rugăciuni Mariane.
4.2. Analizarea relației dintre propria credință și alte convingeri și credințe religioase.	

Aplicarea învățaturii de credință în viața personală și a comunității

Competențe specifice	Conținuturi
5.1. Identificarea modalităților concrete de trăire a învățăturilor creștine în diferite situații de viață;	Cred în Dumnezeu, Tatăl. Cred în Isus Cristos, Fiul lui Dumnezeu.

5.2. Caracterizarea unui comportament moral creștin în viața personală și comunitară;	Cred în Spiritul Sfânt. Cred în Sfânta Biserică.
5.3. Realizarea de proiecte în vederea rezolvării unor situații conflictuale în cadrul grupului, în baza moralei creștine.	Cred în iertarea păcatelor. Cred în învierea morților. Cred în viața veșnică. Maria, Mama lui Cristos a Bisericii. Sărbători în Cinstea Maicii Domnului. Rugăciuni Mariane.

CONȚINUTURI

Cred în Dumnezeu, Tatăl

- Dumnezeu Tatăl, Creatorul cerului și al pământului
- Crearea omului

Cred în Isus Cristos, Fiul lui Dumnezeu

- Fiul lui Dumnezeu s-a făcut om
- Isus Cristos, conceput de la Spiritul Sfânt, născut din Maria Fecioară
- Isus a murit răstignit
- A treia zi a înviat din morți
- S-a suit la ceruri
- Va veni să judece pe vii și pe morți

Cred în Spiritul Sfânt

Cred în Sfânta Biserică

Cred în iertarea păcatelor

Cred în învierea morților

Cred în viața veșnică

Maria, Mama lui Cristos a Bisericii

Sărbători în cinstea Maicii Domnului

Rugăciuni Mariane

SUGESTII METODOLOGICE

Modul în care este concepută programa răspunde unei duble exigențe: de a fi un punct de plecare comun pentru toți profesorii și, pe de altă parte, de a-i incita în interpretarea și adecvarea acesteia la condițiile specifice în care își desfășoară activitatea.

În vederea valorizării competențelor cheie și a asigurării transferabilității la nivelul activității educaționale, se recomandă ca **strategiile didactice** utilizate în predarea disciplinei *Religie – Cultul Greco-Catolic* să pună accent pe: construcția progresivă a cunoașterii; flexibilitatea abordărilor și parcursul diferențiat; coerență și abordări inter- și transdisciplinare.

Actuala programă școlară valorifică exemplele de activități de învățare din programele anterioare (elaborate după modelul centrat pe obiective), oferind astfel cadrelor didactice un sprijin concret în elaborarea strategiilor de predare care să permită trecerea reală de la centrarea pe conținuturi, la centrarea pe experiențe de învățare.

Pe parcursul clasei a V-a, se recomandă următoarele activități:

- formularea și rostirea de rugăciuni;
- dialog pe tema tipurilor de rugăciuni și a rolului acestora în viața unui creștin;
- dialog pe tema semnificației sfințelor sacrameente: semne văzute ale harurilor nevăzute dăruite de Dumnezeu, mijloc de relaționare cu Dumnezeu și cu aproapele nostru, chemare a omului pentru a fi părtaș la viața divină, mijloc prin care Isus acționează în lume;
- dialog pe tema importanței unor sacrameente în viața creștină;
- exerciții de identificare a semnificației unor termeni în diferite contexte;
- utilizarea de glosare, dicționare, liste de cuvinte;
- completarea de rebusuri cu tematică religioasă; observarea și comentarea unor imagini și texte cu conținut religios;
- dezbateri colective pe tema semnificației Sfintei Liturghii și a locului acesteia în slujbele Bisericii;
- participarea la slujbele religioase;
- exerciții de identificare în Sfânta Scriptură a pasajelor referitoare la sacrameente și comentarea lor;
- dialog pe tema semnificației caracteristicilor sacrameentelor: materii, forme, semne, simboluri, ritualuri, obiceiuri și tradiții;
- exerciții de analiză a istoricului unor sacrameente;
- vizionarea de filme sau înregistrări video cu Sfintele Sacrameente;
- dialog pe tema rolului primirii sacrameentelor;
- realizarea unor diagrame și tabele cronologice cu momentele în care se primesc sacrameentele;
- dialog pe tema angajamentelor făcute la botez, chemarea de slujire în Biserică;
- participarea la ceremoniile legate de unele sacrameente;
- vizitarea bisericilor altor confesiuni;
- organizarea de întâlniri și dezbateri cu reprezentanți ai altor culte;
- exerciții de identificare a caracteristicilor comune și a diferențelor dintre formele sacrameentelor la diferite culte;
- dialog pe tema elementelor de unitate dintre diferite culte;

Pe parcursul clasei a VI-a, se recomandă următoarele activități:

- lectura din Biblie;
- dezbateri colective pe tema semnificației Celor zece porunci: semn al iubirii lui Dumnezeu față de oameni, temelie a raporturilor omului cu Dumnezeu și cu semenii;
- exerciții de analiză a Celor zece porunci prin prisma poruncii iubirii față de Dumnezeu și față de semenii, instaurată de Isus;
- dialog pe tema semnificației zilei Domnului în Sfânta Scriptură și a modului de sfințire a acesteia;
- utilizarea de glosare, dicționare, enciclopedii;
- completarea și crearea de rebusuri pe teme date;
- exerciții de utilizare a unor termeni religioși în diferite contexte, cu diferite sensuri;
- exerciții de analiză comparativă a unei parabole / metafore literare și a uneia din Biblie;
- lectura din Biblie;

- dialog pe tema formelor de manifestare a Poruncilor lui Dumnezeu în viața obișnuită (în familie, în biserică, în societate);
- studiu de caz: care din personajele biblice, sfinți au respectat/nu au respectat Poruncile lui Dumnezeu;
- redactarea de compuneri, portrete ale unor personaje biblice;
- exerciții de identificare a păcatelor împotriva Poruncilor lui Dumnezeu;
- exerciții de analiză a Celor zece porunci;
- dialog pe tema constrângerii/libertății de alegere a respectării/nerespectării poruncilor biblice;
- redactarea unei liste de reguli pentru clasă/comunitate;
- exerciții de comparație între reguli etice/porunci biblice;
- exerciții de evaluare a unor situații-problemă din perspectiva respectării poruncilor biblice/regulilor etice;
- proiectarea și organizarea de activități în comun (excursii, activități de binefacere);
- jocuri de rol pe tema rezolvării de conflicte;
- exerciții de argumentare/contraargumentare a unor opinii, idei;
- studii de caz.

Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:

- analiza comparativă a rolului Bisericii în primele veacuri / în societatea contemporană;
- vizionarea de filme didactice pe tema istoriei Bisericii;
- dezbateri colective pe tema planului lui Dumnezeu de mântuire a oamenilor: etape, semnificație;
- exerciții de identificare a sensului corect al unor termeni religioși din liste de definiții;
- alcătuirea de glosare cu noțiuni de istorie/istoria Bisericii;
- utilizarea de dicționare, enciclopedii;
- redactarea de compuneri, studii pe teme biblice date;
- exerciții de diferențiere a sensului clasic/actual al unor termeni religioși;
- realizarea de cronologii cu principalele evenimente din perioada de început a Bisericii;
- lectura și analiza unor texte istorice referitoare la evenimentele studiate;
- dialog pe tema cauzelor persecuțiilor creștinilor din primele veacuri;
- realizarea unor studii documentare despre separările din cadrul Bisericii;
- exerciții de ierarhizare a cauzelor evenimentelor studiate;
- dialog pe tema libertății religioase;
- utilizarea de hărți, atlase, enciclopedii;
- realizarea de biografii și portrete ale unor personalități din istoria Bisericii locale;
- studiu de caz: viața și activitatea unei personalități din istoria Bisericii locale;
- organizarea de vizite la diferite obiective religioase care prezintă o importanță deosebită pentru istoria Bisericii locale;
- jocuri de rol;
- studii de caz pe tema abaterii de la norme;
- lectură din Biblie;
- elaborarea de liste de bibliografii, proiecte personale pe tema istoriei Bisericii;
- dialog pe tema rolului modelului în viața personală și a comunității;
- studii de caz.

Pe parcursul clasei a VIII-a, se recomandă următoarele activități:

- lectura din Biblie;
- exerciții de analiză a articolelor Crezului;
- structurarea conținutului Crezului pe idei tematice;
- exerciții de analiză a mesajului lui Cristos: "Fericiți cei săraci cu duhul";
- lectura unor texte semnificative din literatura religioasă și/sau filosofică;
- exerciții de identificare a sensurilor posibile ale unor cuvinte (iubire etc.);
- utilizarea de dicționare, glosare;
- exerciții de analiză pe baza textului;
- exerciții de argumentare / contraargumentare pe o temă dată;
- elaborarea unor liste de lecturi;
- exerciții de analiză a Crezului pe unități tematice, având ca suport Catehismul;

- comentarea momentelor din istoria Bisericii în care s-a definitivat Crezul;
- exerciții de analiză a rolului Bisericii la întărirea credinței;
- studiu de caz: Cum se implică Biserica în rezolvarea problemelor comunității;
- elaborarea de liste cu virtuțile creștine transmise prin învățăturile lui Isus;
- exerciții de analiză a unor parabole biblice;
- elaborarea de liste cu păcatele capitale corespunzătoare fiecărei virtuți identificate;
- exerciții de definire a păcatelor în sens biblic / în sens comun;
- dialog pe tema rolului Bisericii într-o comunitate;
- participarea la slujbe bisericești;
- organizarea de activități comune școală-biserica;
- formularea unor rugăciuni pe tema credinței;
- organizarea de activități de întrajutorare;
- realizarea de eseuri pe tema libertății credinței;
- participarea la acțiuni de caritate și ecumenice.

Utilizarea surselor biblice, teologice în predarea Religiei trebuie să se afle permanent în atenția profesorului. Din această perspectivă, strategiile didactice focalizate pe utilizarea surselor trebuie să ia în considerare elemente precum categoria formală de sursă, categoria cronologică, utilitatea sursei în atingerea scopurilor de predare.

Gândirea critică este considerată un factor-cheie în învățarea eficientă. Antrenarea acestui tip de gândire poate avea ca punct de plecare strategii bazate pe lectura activă, elaborarea raționamentelor, formulare de întrebări, elaborare de texte diverse (fișe de lectură, comentarii, recenzii, referate, eseuri), folosirea de metode grafice.

Integrarea noilor tehnologii informatice în procesul de predare-învățare (inclusiv Internetul) devine esențială în condițiile multiplicării surselor de informare și de comunicare.

Evaluarea reprezintă o componentă organică a procesului de învățare. În perspectiva unui demers educațional centrat pe competențe, se recomandă utilizarea cu preponderență a evaluării continue, formative. Alături de formele și instrumentele clasice de evaluare, recomandăm utilizarea unor forme și instrumente complementare, cum sunt: proiectul, portofoliul, autoevaluarea, evaluarea în perechi, observarea sistematică a activității și a comportamentului elevilor. Procesul de evaluare va pune accent pe:

- corelarea directă a rezultatelor evaluate cu competențele specifice vizate de programa școlară;
- valorizarea rezultatelor învățării prin raportarea la progresul școlar al fiecărui elev,
- recunoașterea, la nivelul evaluării, a experiențelor de învățare și a competențelor dobândite în contexte non-formale sau informale;
- utilizarea unor metode variate de comunicare a rezultatelor școlare.

ISBN: 978-606-37-0105-4